

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 150 lir

Leto XXXII. Št. 276 (9581)

TRST, petek, 26. novembra 1976

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Gocvu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužni Evropi.

SESTANEK MED SINDIKATI IN CONFINDUSTRIO O CENI DELA

Industrijci pokazali pripravljenost za pogajanja o sindikalnih predlogih

Confindustria je dejansko umaknila svoje prejšnje zahteve, ki so naletele pri sindikatih na odločen odpor - Prihodnje srečanje bo drugega decembra

RIM, 25. — Sindikati in Confindustria so danes ponovno sedli za mizo in nadaljevali s proučevanjem vprašanih cen dela in storilnosti v podjetjih. Tokrat je imela prva besedo sindikalna federacija, v imenu katere je glavni tajnik Uil Benvenuto obiskoval predstavnikov industrijske sindikalne zahteve. Benvenuto je uvodoma poudaril, da osnutek predlogov, ki jih je Confindustria prejšnji teden izročila sindikatom, ne more biti osnova za nadaljnjo razpravo. Takoj nato je obkrožil pomen osnutka predlogov sindikalne federacije.

Ob zaključku je Benvenuto poudaril, da sindikalne organizacije ne nameravajo ločiti razprave o ceni dela od splošne politike za povečanje proizvodnje, v okviru novih naložb. Zato je dodal, da so pogovori sindikalne federacije z vlado in Confindustrio del enotne sindikalne strategije.

Za njim je govoril predsednik Confindustrie Carli. Odgovoril je, da sindikalne zahteve o večji zaposlitvi in večji naložbah niso izvedljive zaradi vladne gospodarske politike, ki strogo omejuje kredite in porabo, kar povzroča omejitve proizvodnje. Zato je poudaril, da je treba sedaj začeti izvajati strogo politiko o delovnih stroških.

V tej zvezi je Carli obširno govoril o težavah, ki jih Confindustria prikaže za prihodnje leto in ki so najtežje povezane s pomanjkanjem kreditov zaradi restriktivne gospodarske politike. Tudi kompetitivnost italijanskih proizvodov na tujih trgih, ki je bila močnejša zaradi razvedenja lire, je sedaj splahnela. V tem okviru je Carli prikažal za prihodnje leto zelo črno sliko gospodarskega položaja in opozoril, da bo imela kriza škodljive posledice tudi na dohodke in na zaposlitev.

Kljub različnemu tolčenju vzrokov krize in različnim predlogom za premostitev težav v proizvodnji, so tako sindikalisti kot predstavniki industrijske ugovorili, da je bilo današnje srečanje v »boljšem« zračju kot prejšnje, zlasti zaradi dejstva, da je Confindustria svoje

do pogajevali nadaljnja pogajanja s Confindustrio.

Čprav je bilo srečanje za zaprtimi vrati, se je zvedelo, da je prišlo vodstvo Confindustrie na današnje srečanje s sindikalno federacijo razvijeno o vprašanju pogajanj in odnosa do sindikatov. Ugotavlja pa, da se je predsednik Carli postavil na stran skupine »prosvetljenih« industrijcev, ki ugodno ocenjuje stike s predstavniki delavcev in se zavzemajo za vzpostavitev v tovarnah boljših odnosov in mirnejšega sožitja z delavci in sindikati. To so ugotovili tudi nekateri sindikalisti, ki so izjavili, da je Carli med današnjo obrazložitvijo stališč industrijske namenoma zmanjšal pomen predlogov, ki so jih prejšnji teden predložili sindikatom.

Srečanje je trajalo več kot tri ure

in so se ob koncu dogovorili, da se ponovno vidijo 2. decembra. Namestnik glavnega tajnika CGIL Boni je po sestanku dejal, da je bila razprava živahna, toda mirna, da so govorili o stvarnih vprašanjih in da so na obeh straneh pustili ob strani vse, kar bi lahko povzročilo spopad. Glavni tajnik CISL Storti pa je izjavil, da so se industrijski umaknili s svojih prejšnjih stališč in dali vedeti, da so na razpolago za obravnavo vseh vprašanj, točko za točko, razen o draginskih dokladi, o kateri sindikalisti ne nameravajo govoriti. Med drugim je pozitivno ocenil današnje srečanje tudi glavni tajnik CGIL Lama, ki je ugotovil, da čeprav se ni prišlo do usklajenih stališč, je vendar Confindustria izjavila, da nima nobenih pridržkov do pogovorov. (sl)

V Bukarešti »vrh« varšavskega pakta

BUKAREŠTA, 25. — V romunskem glavnem mestu se je pričel sestanek državnih poglavarjev, tajnikov partij in zunanjih ministrov držav varšavskega pakta. Značilno je, da se sestanka ne udeležujejo obrambni ministri. Iz tega sklepajo komentatorji, da bo seja zgolj političnega značaja in posvečena uresničevanju načel helsinkijske konference o varnosti in sodelovanju v Evropi ter razpravam o morebitnih skupnih pobudah glede zunanje politike, predvsem po spremembi predsednika republike v ZDA.

Govori se o možnosti, da bi v ta namen ustanovili posebno komisijo, politični organ, ki bi ga sestavljali zunanji ministri varšavskega pakta. Računajo tudi, da se bo sestanek zaključil jutri z dokumentom, v katerem naj bi socialistične države, članice varšavskega pakta, naslovili sogovornikom poziv k nadaljevanju in zaključku pogajanj o krčniju strateškega oboroževanja.

RIM, 25. — Na jutrišnji seji vlade bodo proučili osnutek zakonodajnega ukrepa, ki podaljšuje veljavnost zakona o urbanistiki. Sporočajo, da vlada ne bo odločala o zakonu o pravični stanarini, ki bo na dnevnom redu na prihodnji seji, 3. decembra. Zaradi tega je bil danes odložen sestanek med vlado in sindikalno federacijo, na katerem naj bi govorili o pravični stanarini.

ZGODOVINSKI KORAK V RAZVOJU JUGOSLOVANSKEGA SAMOUPRAVLJANJA

SKUPŠČINA SFRJ ODOBRILO ZAKON O ZDRUŽENEM DELU

Predsednik skupščine Kiro Gligorov je poudaril, da predstavlja zakon o združenem delu močno orožje v rokah delavskega razreda v njegovem zgodovinskem prizadevanju in boju za brezrazredno družbo

(Od našega dopisnika)

BEograd, 25. — Jugoslovanska skupščina je danes začela dvodnevno sejo, ki mu med vsemi letošnjimi pripisujejo največji pomen. Danes so namreč delegati sprejeli zakon o združenem delu, ki o nekaterih poglavitnih vprašanjih notranje in zunanje politike. Skupščina bo letos zasedala še enkrat, in sicer proti koncu decembra, ko naj bi po pričakovanjih ratificirali osmiske sporazume.

Delegati skupščine so po dveh letih temeljitih priprav in zelo široke javne razprave danes — ob navzočnosti predsednika Tita in drugih vodilnih funkcionarjev — potrdili zakon o združenem delu, ki ga štejejo za temelj, spodbudo in orodje v rokah delavskega razreda v nadaljnjih prizadevanjih, da bi delavcem zagotovili neodtujljivo pravico, da odločajo o svojem delu in o pogojih in rezultatih dela. Zakon med drugim poudarja, da delavci pri uresničevanju svojega vladajočega položaja v družbi svobodno, neposredno in enakopravno upravljajo svoje celotno združeno delo v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, v drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter v družbi v celoti. Danes sprejeti zakon o združenem delu tudi zavrača kot protizakonito vsako podrejanje človeka in izkoriščanja tujeja dela, vsako obliko upravljanja proizvodnje in vsako obliko delitve, ki s prilagajanjem sredstev in rezultatov dela pači socialistično samoupravno odnose.

Zakon so sprejeli po uvodnem eksprozeju predsednika skupščine Kira Gligorova in po razpravi. Gligorov je poudaril, da je zakon »po sporocilih, ki jih vsebuje in glede na čas, ko ga sprejemamo, izjemno zgodnja« za delavski razred in delovne ljudi vse jugoslovanske države in tudi širše. Zakon prinaša rešitve za zgodnja vprašanja odnosa delavcev do proizvajalnih sredstev in do sadov njihovega dela na podlagi marksistične analize družbenih gibanj, njihove protislovnosti in boja za samoupravne prakse Jugoslavije. Gre za močno orožje v rokah delavskega razreda v njegovem zgodovinskem prizadevanju in boju za brezrazredno družbo.

Gligorov je poudaril, da zakon o združenem delu izraža nepretrganost samoupravljanja in jugoslovanskega razvoja ter pogloblja prevrednotne socialistične družbe. Opozoril je na bistvene razlike med buržoazno družbo, v kateri vladajo merzdni odnosi in socialistično samoupravno družbo, ki izhaja iz človeka kot združenega proizvajalca in

iz njegovega celotnega delovnega in socialnega obstoja.

»Zakon o združenem delu — je dejal Gligorov — prevladuje potrebo, da bi o družbenih zadevah odločali in o politični oblasti govorili zunanji področja združenega dela. Z zakonom se onemogoča vladavina kakršnega koli monopola pri razpolaganju s proizvajalnimi sredstvi in presežnim delom. Prav na podlagi takšnih odnosov se razvija tudi delegatski sistem kot negacija formalne in predstavniške demokracije in je dejavnik vzpostavljanja svobodnega združenja proizvajalcev kot resnične skupnosti osvobodjenega dela.«

Predsednik jugoslovanske skupščine je na današnjem zasедanju nadalje poudaril, da so pri oblikovanju zakona enakopravno sodelovali družbeni in politični faktorji vseh

jugoslovanskih republik in pokrajin in vseh družbenih struktur. Z ustavo iz leta 1974 in z zakonom o združenem delu je globoko prodrla zvest, da so odprte nove možnosti za razvoj samoupravnih odnosov. Noben zakonski akt v dosedanjih jugoslovanskih zakonodajni praksi ni bil sprejet s takšno udeležbo najširšega kroga delavcev in občanov. Široka javna razprava je plebiscitarno podprla osnovna idejopolitična in družbenoekonomska določila in samo zasnovano zakona, dala je številne predloge in pobude ter hkrati spodbudila prizadevanja delovnih ljudi, da bi v duhu zakona spreminili staro stanje in odnose.

»Ključna pa je — je nadaljeval Gligorov — VLAĐO BARABAŠ

(Nadaljevanje na zadnji strani)

POZIV AVSTRIJSKEMU KANCLERJU KREISKEMU

Koroški Slovenci predlagajo obnovitev neposrednih pogajanj

Po polomu preteževanja medsebojni očitki med vodilnimi avstrijskimi strankami - Dr. Pahr: Avstrija ne želi internacionalizacije

DUNAJ, 25. — Koordinacijski odbor osrednjih slovenskih organizacij na Koroškem je danes pozval avstrijskega kanclerja Kreiskga, naj bi znova obnovil stike v okviru kontaktnega komiteja. Odbor ugotavlja, da sprito propada poskusa preteževanja manjšine — uspeh bojed, ko pa je legitimiral, če je sploh bilo treba ZSO in NSKS kot edini zakoniti zastopniki slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem — je »ne realno misliti na izvajanje manjšinskega zakona, ki ga je spomladi odobril avstrijski parlament. Obenem organizaciji poudarjata, da so neposredna pogajanja med vlado in prizadeto manjšino na ravni enakopravnih sobesednikov edina pravna pot reševanja manjšinske problematike.

Med avstrijskimi političnimi strankami je znova izbruhnil spor v zvezi z izvajanjem dogovorjenih ukrepov pri manjšinskem vprašanju. Tristrankarski sporazum so spet začeli preverjati. Opozicijske stranke so kritizirale vladajočo socialistično stranko dr. Kreiskga, je pred preteževanjem manjšin 14. novembra. Priprave za popis so ocenile

»Voditelj avstrijske Ljudske stranke dr. Taus je ostro nastopil proti »premalu preučevanju« in »taktično in strateško zgrešenemu« predlogu kanclerja o morebitni postavitvi dvojezičnih napisov v krajih, kjer so našli manj kot 75 odst. »nemških« glasov na popisu. Kot poročila Tanjug, je dr. Taus poudaril, da je »nepojmljivo«, da kancler še pred uradno objavo rezultatov popisa prireja v javnost z novimi idejami in s tem »vnaša zmedo med državljane«. Šef Ljudske stranke je zlasti zahteval, da se spoštuje sporazum o manjšinskih vprašanjih, ki so ga stranke podpisale 6. julija, dejal pa je tudi, da sporazum ni močnejši nekaj mesecev po podpisu preprosto zavreči.

Ostro reagiranje konservativne Ljudske stranke, ki se ji je pri nastopanju z izjavami kanclerja pridružila tudi desničarska Svobodnjaška stranka, opozovalci na Dunaju razlagajo kot prizadevanje strank, da bi prišle iz »pat položaja«, v katerem so se znašle po polomu preteževanja manjšin, in da bi z novo polemiko morda utrlje pot do kakega izhoda.

Vendar za zdaj se ni odločilo napovedi, da bi stranke opustile nesrečen popis in se lotile pogajanj z manjšinami. Čeprav takšno pot čedalje močnejše predlaga demokratična javnost Avstrije.

Avstrijski zunanji minister dr. Pahr pa je sinoči po televiziji izjavil, da Avstrija ne bi podprala internacionalizacije manjšinskega vprašanja, vendar se je tudi ne boji. Pri tem je Pahr izrazil presenečenje nad pisanjem časopisa, da Avstrija želi internacionalizacijo. V zvezi s svojo izjavo, dana pred dvema dnevmi, da bo Avstrija svojo noto, s katero bo odgovorila jugoslovanski vladi, izročila tudi vsem diplomatskim predstavništvom na Dunaju, je Pahr na glasil, da je tudi Jugoslavija o tem vprašanju informirala druge in da je to povsem utemeljeno. (v.b.)

Senatna komisija odobrila zakon o draginskih dokladi

RIM, 25. — Senatna komisija za finance in zaklad je danes odobrila zakonski odlok, ki zamrzuje izplačevanje draginskih dokladov za prihodnje dve leti vsem uslužbencem, ki imajo več kot 8 milijonov letno dohodkov, za 50 odstotkov pa tistim, ki imajo od 6 do 8 milijonov dohodkov. Prihodnji teden bodo o zakonu glasovali v avli. Zakon je komisija odobrila v izvirni vsebini, razen popravlja, da bo za vrednost pridržane draginske doklade izročili uslužbencem državne blagajniške zapise (buoni del tesoro) namesto državnih obveznic.

LIMA, 25. — Tukaj so sporočili, da bo jugoslovanski predsednik Tito uradno obiskal Peru. Tiskovne agencije pravijo, da je to vest sporočil jugoslovanski veleposlanik v Limi

ZA VERSKO SVOBODO, VENDAR BREZ PRIVILEGIJEV

Andreotti je poročal zbornici o reviziji in poenostavitvi konkordata s cerkvijo

Kritične pripombe in nezadovoljstvo socialistov in drugih laičnih strank - Pozitivna ocena komunistov - Srečanje Zaccagninija s Craxijem - Razprava se nadaljuje v torek

RIM, 25. — Z dolgim, podrobnim poročilom o vsebini dogovora med Italijo in Vatikanom o reviziji konkordata ni Andreotti zadovoljil vseh strank. Socialist Craxi je takoj povedal, da bo PSI zahtevala spremembo nekaterih načel, sicer ne bo glasovala za poročilo. Zadržani so tudi socialdemokrati, republikanci in liberalci, medtem ko sta skupini radikalne in demoproletarske stranke za enostavno odpravo konkordata med državo in Cerkvijo. Navdušena je, seveda, ocena demokratizacij, medtem ko so komunisti — točneje načelniki skupine Natta — ocenili smernice revizije za »pozitivne«, vendar napovedujejo nekaj svojih zahtev. Te bodo orisali v torek, ko se bo nadaljevala razprava. Poslanska zbornica je namreč po citiranju poročila na zahtevo socialdemokrata Pretija odločila razpravo, da bi tako omogočili strankam nekaj dni premisleka. Temu se je zanimal uniral samo radikalni poslanec Pannella.

Andreotti je govoril pred nabito polno dvorano, kar se ne dogaja pogostoma. Vsi so se zavedali, da je to zgodovinska seja italijanskega parlamenta, saj imajo odnosi med katoliško Cerkvijo in državo izredno veliko težo in vpliv na celotno javno in politično življenje, pogojuje jo marsikdaj izbire posameznikov in skupnosti. Na tribunah za publiko je bilo veliko duhovnikov, več bivših poslancev, med katerimi tudi Gonella, ki je vodil posebno komisijo za revizijo konkordata.

Andreotti je govoril skoraj eno uro. Prekinili so ga nekatere radikalci, enkrat pa misovci. Povedali je, da je svoj čas objubil parlamentu, da bo še v tej zakonodajni dobi razpravljali o reviziji.

Nacionalno vzeto je Andreotti definiral okvir konkordata tako: Italija ni in ne sme biti konfesionalna država, pač pa je prav, da upošteva dejstva, da je večina Italijanov v katoliški cerkvi. Cerkve mora imeti popolno svobodo in neodvisnost, vendar se morajo odnosi med državo in Cerkvijo urejati na osnovi ustavnega duha. Poleg tega pa ne sme novi konkordat v ničemer zastopljati morebitne druge verske skupnosti, kakor tudi ne nevernikov.

Lateransko pogodbo iz leta 1929 so dejansko oklestili vseh nepotrebnih ali zgodovinskih zaostalih norm in tako sestavili okvirni dogovor v 14 točkah.

Glavna vprašanja so bila, kot znano, odnos Cerkve do šolske vzgoje, nato odnos države do cerkvene poroke in, končno, obstoj oziroma dejavnost cerkvenih ustanov.

Glede šolske vzgoje so bili odpravljeni členi, ki jo vežejo na »krščanski« vpliv, ki naj bi bil »kronanje vzgojnega procesa«. V novem členu se pač omenja pomen »krščanske kulture« in nič več. Glede verskega pouka pa je rečeno, da ga država jamči, vendar ni obvezen. Stariš otrok, ki bodo želeli imeti v šoli verski pouk bodo pač morali to zahtevati.

Glede poroke je Andreotti poudaril veljavnost državnih in civilnih norm. Sodisce bo imelo pravico ukrepati za gospodarsko in družbeno zaščito zakonov, ki bi jim Cerkve razveljavila poroko.

Glede zasebnih cerkvenih šol je v novem konkordatu rečeno, da imajo pravico do podpore kakor druge zasebne šole. Odpravljeni so tudi mnogi drugi privilegiji klera v odnosu do sodstva in vojske. Pač pa je izrecno poudarjeno, da ne veljajo nekdane norme, da se omejuje zaposlovanje duhovnikov, ki bi jih Cerkve disciplinsko kaznovala. Za državo so to navadni državljani.

Glede »svetega značaja rimskega mesta« je sedaj rečeno samo, da je Rim »sedež papeštva in glavno mesto katoliške cerkve«, kar je zgolj načelna izjava. Pač pa se država ne obvezuje več, da bo ščitila ta značaj.

Novi konkordat šteti še dalje pravico državljanov in bolnišnic, v vojski do verske tolažbe, vendar to ne sme biti v nasprotju s podobno pravico, ki jo imajo pripadniki drugih veroizpovedi.

Zanimiv je člen, ki očitno kaže na to, kdaj je osnutek bil sestavljen. Gre za to, da država »priznava kot praznike samo nedelje, ostale praznike pa »po sprotnem dogovoru«. To je še posebej važno sedaj, ko je gospodarska linija vlade odpravljanje nepotrebnih praznikov in je pred tem trčila ob zapreko lateranske pogodbe.

Cerkve se je skratka odpovedala zgodovinski zastarelim privilegijem, Zanimiv je člen, ki očitno kaže na to, kdaj je osnutek bil sestavljen. Gre za to, da država »priznava kot praznike samo nedelje, ostale praznike pa »po sprotnem dogovoru«. To je še posebej važno sedaj, ko je gospodarska linija vlade odpravljanje nepotrebnih praznikov in je pred tem trčila ob zapreko lateranske pogodbe.

Cerkve se je skratka odpovedala zgodovinski zastarelim privilegijem, Zanimiv je člen, ki očitno kaže na to, kdaj je osnutek bil sestavljen. Gre za to, da država »priznava kot praznike samo nedelje, ostale praznike pa »po sprotnem dogovoru«. To je še posebej važno sedaj, ko je gospodarska linija vlade odpravljanje nepotrebnih praznikov in je pred tem trčila ob zapreko lateranske pogodbe.

Cerkve se je skratka odpovedala zgodovinski zastarelim privilegijem, Zanimiv je člen, ki očitno kaže na to, kdaj je osnutek bil sestavljen. Gre za to, da država »priznava kot praznike samo nedelje, ostale praznike pa »po sprotnem dogovoru«. To je še posebej važno sedaj, ko je gospodarska linija vlade odpravljanje nepotrebnih praznikov in je pred tem trčila ob zapreko lateranske pogodbe.

Lateransko pogodbo iz leta 1929 so dejansko oklestili vseh nepotrebnih ali zgodovinskih zaostalih norm in tako sestavili okvirni dogovor v 14 točkah.

Glavna vprašanja so bila, kot znano, odnos Cerkve do šolske vzgoje, nato odnos države do cerkvene poroke in, končno, obstoj oziroma dejavnost cerkvenih ustanov.

Glede šolske vzgoje so bili odpravljeni členi, ki jo vežejo na »krščanski« vpliv, ki naj bi bil »kronanje vzgojnega procesa«. V novem členu se pač omenja pomen »krščanske kulture« in nič več. Glede verskega pouka pa je rečeno, da ga država jamči, vendar ni obvezen. Stariš otrok, ki bodo želeli imeti v šoli verski pouk bodo pač morali to zahtevati.

Glede zasebnih cerkvenih šol je v novem konkordatu rečeno, da imajo pravico do podpore kakor druge zasebne šole. Odpravljeni so tudi mnogi drugi privilegiji klera v odnosu do sodstva in vojske. Pač pa je izrecno poudarjeno, da ne veljajo nekdane norme, da se omejuje zaposlovanje duhovnikov, ki bi jih Cerkve disciplinsko kaznovala. Za državo so to navadni državljani.

Glede »svetega značaja rimskega mesta« je sedaj rečeno samo, da je Rim »sedež papeštva in glavno mesto katoliške cerkve«, kar je zgolj načelna izjava. Pač pa se država ne obvezuje več, da bo ščitila ta značaj.

Novi konkordat šteti še dalje pravico državljanov in bolnišnic, v vojski do verske tolažbe, vendar to ne sme biti v nasprotju s podobno pravico, ki jo imajo pripadniki drugih veroizpovedi.

Zanimiv je člen, ki očitno kaže na to, kdaj je osnutek bil sestavljen. Gre za to, da država »priznava kot praznike samo nedelje, ostale praznike pa »po sprotnem dogovoru«. To je še posebej važno sedaj, ko je gospodarska linija vlade odpravljanje nepotrebnih praznikov in je pred tem trčila ob zapreko lateranske pogodbe.

Cerkve se je skratka odpovedala zgodovinski zastarelim privilegijem, Zanimiv je člen, ki očitno kaže na to, kdaj je osnutek bil sestavljen. Gre za to, da država »priznava kot praznike samo nedelje, ostale praznike pa »po sprotnem dogovoru«. To je še posebej važno sedaj, ko je gospodarska linija vlade odpravljanje nepotrebnih praznikov in je pred tem trčila ob zapreko lateranske pogodbe.

Cerkve se je skratka odpovedala zgodovinski zastarelim privilegijem, Zanimiv je člen, ki očitno kaže na to, kdaj je osnutek bil sestavljen. Gre za to, da država »priznava kot praznike samo nedelje, ostale praznike pa »po sprotnem dogovoru«. To je še posebej važno sedaj, ko je gospodarska linija vlade odpravljanje nepotrebnih praznikov in je pred tem trčila ob zapreko lateranske pogodbe.

Cerkve se je skratka odpovedala zgodovinski zastarelim privilegijem, Zanimiv je člen, ki očitno kaže na to, kdaj je osnutek bil sestavljen. Gre za to, da država »priznava kot praznike samo nedelje, ostale praznike pa »po sprotnem dogovoru«. To je še posebej važno sedaj, ko je gospodarska linija vlade odpravljanje nepotrebnih praznikov in je pred tem trčila ob zapreko lateranske pogodbe.

Cerkve se je skratka odpovedala zgodovinski zastarelim privilegijem, Zanimiv je člen, ki očitno kaže na to, kdaj je osnutek bil sestavljen. Gre za to, da država »priznava kot praznike samo nedelje, ostale praznike pa »po sprotnem dogovoru«. To je še posebej važno sedaj, ko je gospodarska linija vlade odpravljanje nepotrebnih praznikov in je pred tem trčila ob zapreko lateranske pogodbe.

Lateransko pogodbo iz leta 1929 so dejansko oklestili vseh nepotrebnih ali zgodovinskih zaostalih norm in tako sestavili okvirni dogovor v 14 točkah.

Glavna vprašanja so bila, kot znano, odnos Cerkve do šolske vzgoje, nato odnos države do cerkvene poroke in, končno, obstoj oziroma dejavnost cerkvenih ustanov.

Glede šolske vzgoje so bili odpravljeni členi, ki jo vežejo na »krščanski« vpliv, ki naj bi bil »kronanje vzgojnega procesa«. V novem členu se pač omenja pomen »krščanske kulture« in nič več. Glede verskega pouka pa je rečeno, da ga država jamči, vendar ni obvezen. Stariš otrok, ki bodo želeli imeti v šoli verski pouk bodo pač morali to zahtevati.

Glede zasebnih cerkvenih šol je v novem konkordatu rečeno, da imajo pravico do podpore kakor druge zasebne šole. Odpravljeni so tudi mnogi drugi privilegiji klera v odnosu do sodstva in vojske. Pač pa je izrecno poudarjeno, da ne veljajo nekdane norme, da se omejuje zaposlovanje duhovnikov, ki bi jih Cerkve disciplinsko kaznovala. Za državo so to navadni državljani.

Glede »svetega značaja rimskega mesta« je sedaj rečeno samo, da je Rim »sedež papeštva in glavno mesto katoliške cerkve«, kar je zgolj načelna izjava. Pač pa se država ne obvezuje več, da bo ščitila ta značaj.

Novi konkordat šteti še dalje pravico državljanov in bolnišnic, v vojski do verske tolažbe, vendar to ne sme biti v nasprotju s podobno pravico, ki jo imajo pripadniki drugih veroizpovedi.

Zanimiv je člen, ki očitno kaže na to, kdaj je osnutek bil sestavljen. Gre za to, da država »priznava kot praznike samo nedelje, ostale praznike pa »po sprotnem dogovoru«. To je še posebej važno sedaj, ko je gospodarska linija vlade odpravljanje nepotrebnih praznikov in je pred tem trčila ob zapreko lateranske pogodbe.

Cerkve se je skratka odpovedala zgodovinski zastarelim privilegijem, Zanimiv je člen, ki očitno kaže na to, kdaj je osnutek bil sestavljen. Gre za to, da država »priznava kot praznike samo nedelje, ostale praznike pa »po sprotnem dogovoru«. To je še posebej važno sedaj, ko je gospodarska linija vlade odpravljanje nepotrebnih praznikov in je pred tem trčila ob zapreko lateranske pogodbe.

Cerkve se je skratka odpovedala zgodovinski zastarelim privilegijem, Zanimiv je člen, ki očitno kaže na to, kdaj je osnutek bil sestavljen. Gre za to, da država »priznava kot praznike samo nedelje, ostale praznike pa »po sprotnem dogovoru«. To je še posebej važno sedaj, ko je gospodarska linija vlade odpravljanje nepotrebnih praznikov in je pred tem trčila ob zapreko lateranske pogodbe.

Cerkve se je skratka odpovedala zgodovinski zastarelim privilegijem, Zanimiv je člen, ki očitno kaže na to, kdaj je osnutek bil sestavljen. Gre za to, da država »priznava kot praznike samo nedelje, ostale praznike pa »po sprotnem dogovoru«. To je še posebej važno sedaj, ko je gospodarska linija vlade odpravljanje nepotrebnih praznikov in je pred tem trčila ob zapreko lateranske pogodbe.

Zakon so sprejeli po uvodnem eksprozeju predsednika skupščine Kira Gligorova in po razpravi. Gligorov je poudaril, da je zakon »po sporocilih, ki jih vsebuje in glede na čas, ko ga sprejemamo, izjemno zgodnja« za delavski razred in delovne ljudi vse jugoslovanske države in tudi širše. Zakon prinaša rešitve za zgodnja vprašanja odnosa delavcev do proizvajalnih sredstev in do sadov njihovega dela na podlagi marksistične analize družbenih gibanj, njihove protislovnosti in boja za samoupravne prakse Jugoslavije. Gre za močno orožje v rokah delavskega razreda v njegovem zgodovinskem prizadevanju in boju za brezrazredno družbo.

Gligorov je poudaril, da zakon o združenem delu izraža nepretrganost samoupravljanja in jugoslovanskega razvoja ter pogloblja prevrednotne socialistične družbe. Opozoril je na bistvene razlike med buržoazno družbo, v kateri vladajo merzdni odnosi in socialistično samoupravno družbo, ki izhaja iz človeka kot združenega proizvajalca in

»Voditelj avstrijske Ljudske stranke dr. Taus je ostro nastopil proti »premalu preučevanju« in »taktično in strateško zgrešenemu« predlogu kanclerja o morebitni postavitvi dvojezičnih napisov v krajih, kjer so našli manj kot 75 odst. »nemških« glasov na popisu. Kot poročila Tanjug, je dr. Taus poudaril, da je »nepojmljivo«, da kancler še pred uradno objavo rezultatov popisa prireja v javnost z novimi idejami in s tem »vnaša zmedo med državljane«. Šef Ljudske stranke je zlasti zahteval, da se spoštuje sporazum o manjšinskih vprašanjih, ki so ga stranke podpisale 6. julija, dejal pa je tudi, da sporazum ni močnejši nekaj mesecev po podpisu preprosto zavreči.

Ostro reagiranje konservativne Ljudske stranke, ki se ji je pri nastopanju z izjavami kanclerja pridružila tudi desničarska Svobodnjaška stranka, opozovalci na Dunaju razlagajo kot prizadevanje strank, da bi prišle iz »pat položaja«, v katerem so se znašle po polomu preteževanja manjšin, in da bi z novo polemiko morda utrlje pot do kakega izhoda.

Vendar za zdaj se ni odločilo napovedi, da bi stranke opustile nesrečen popis in se lotile pogajanj z manjšinami. Čeprav takšno pot čedalje močnejše predlaga demokratična javnost Avstrije.

Avstrijski zunanji minister dr. Pahr pa je sinoči po televiziji izjavil, da Avstrija ne bi podprala internacionalizacije manjšinskega vprašanja, vendar se je tudi ne boji. Pri tem je Pahr izrazil presenečenje nad pisanjem časopisa, da Avstrija želi internacionalizacijo. V zvezi s svojo izjavo, dana pred dvema dnevmi, da bo Avstrija svojo noto, s katero bo odgovorila jugoslovanski vladi, izročila tudi vsem diplomatskim predstavništvom na Dunaju, je Pahr na glasil, da je tudi Jugoslavija o tem vprašanju informirala druge in da je to povsem utemeljeno. (v.b.)

»Voditelj avstrijske Ljudske stranke dr. Taus je ostro nastopil proti »premal

TRŽAŠKI DNEVNIK

ZNAJSTVENO SREČANJE «ALPE-ADRIA» NA UNIVERZI

ŠTEVILNI GOSPODARSKI IN PRAVNI PROBLEMI
ZAHTEVAJO PRAVOČASNO VZAJEMNO UKREPANJE

Direktive EGS izključujejo možnost ustanavljanja integralnih prostih con - Dekana Calzolari in Požar poudarila uspeh simpozija

Na tržaški univerzi se je večeraj nadaljevalo in zaključilo 5. znanstveno srečanje «Alpe-Adria», ki sta ga na temo gospodarskih in pravnih aspektov bodoče industrijske proste cone na tržaškem Krasu organizirali ekonomska fakulteta tržaške univerze in Visoka ekonomska - komercialna šola iz Maribora.

Medtem ko so v sredo prevladovala vprašanja izrazito gospodarskega značaja, je bil večerajšnji del zasedanja namenjen pretežno pravnim problemom. Nastopila sta dva glavna predavatelja, in sicer prof. Janez

Prof. Janez Nemeč

Nemeč iz Maribora in prof. Giorgio Conetti s tukajšnje univerze, njuna izjava pa so dopolnili trije koreferenti, ki so jih prispevali prof. Jernej Sekolec iz Maribora ter profesorji Volli in Miscione z naše univerze.

Prof. Nemeč je opozoril na številna vprašanja, ki bodo nastala s samo ustanovitvijo in zlasti se v zvezi s poslovanjem v okviru industrijske proste cone na meji med Italijo in Jugoslavijo. Za sprotne reševanje teh problemov bi bilo treba po predavateljevem mnenju ustanoviti posebno pravno osebo (morda celo več oseb), ki naj bi učinkovito urejala skupne zadeve, tako

zlasti notranje odnose v coni. Omejenega skupnega trga naj bi nastopala tudi nazven, in sicer v primerih, ko bi šlo za sklepanje pravnih poslov med cono in tretjimi fizičnimi ali pravnimi osebami. Temu binacionalnemu telesu ali organizaciji bi bilo treba zato zagotoviti ustrezne in čim širše pristojnosti. Protokol o ustanovitvi industrijske cone sicer predvideva 6-članski italijanski - jugoslovanski odbor, vendar pa naj bi se ta posvetil reševanju le načelnih vprašanj. Pri tako zapleteni materiji je treba seveda predpostavljati, da bo v okviru poslovanja v coni prihajalo tudi do določenih pravnih sporov. Te spore pa naj bi reševalo posebno sodišče, ki bi ga bilo treba ustanoviti prvenstveno s tem namenom, pa tudi z nalogo, da bi zbiralo in izdajalo poslovne običaje (uzance), veljavne v okviru industrijske cone.

Prof. Conetti je v svojem posegu podrobneje analiziral naloge in pristojnosti mešanega odbora in komisije, ki ju predvideva protokol o industrijski coni, ter nato prešel na obveznosti, ki jih ima Italija v tem pogledu do mednarodnih trgov, kakršna sta splošen sporazum o tarifah in trgovini GATT ter še zlasti Evropska gospodarska skupnost. V tej zvezi je opozoril zlasti na direktivo št. 75 EGS, ki dovoljuje nastajanje določenih prostih con na ozemlju včlanjenih držav, v nobenem primeru pa ne dovoljuje odpiranja takšnih con, katerih namen bi bil priznanje kakršnih koli olajšav kar zadeva potrošnje. (To potrjuje, da se za prizadevanje določenih desničarskih in revanšističnih skupin v našem mestu, ki se zavzemajo za ustanovitev integralne proste cone, skrivajo le politični manevri in nasprotovanje vsakemu poskusu za posušanje napetosti in vzpostavitev širšega sodelovanja in omikanega sožitja med sosednimi narodi). Na koncu se je tudi prof. Conetti dotaknil vprašanja sporov, ki bi lahko nastali v zvezi s poslovanjem industrijskih podjetij v coni in je v tem okviru zavzel stališče, da bi morali reševanje takšnih sporov pustiti posebnim arbitražnim organom, pri katerih bi bile lahko sodeležene tudi tretje države oziroma mednarodna trgovinska zbornica.

Prof. Volli je v svojem koreferatu opozoril na zapletenost pravnih konfliktov, ki bi lahko nastali v okviru cone, kolikor bi celotnega problema pravočasno ne uredili z izdajo posebnih dodatnih predpisov. V tej zvezi je navedel tudi znani člen št. 104 bis Zaveznike vojske uprave, ki je še vedno v veljavi in

po katerem je za vlaganje tujih kapitalov na Tržaškem potrebno posebno dovoljenje vladnega komisariata. Tudi v zvezi s to normo bo treba pravočasno ukrepati, sicer bo znatno oteženo nastajanje skupnih gospodarskih pobud v okviru industrijske cone.

Drugi koreferent, prof. Jernej Sekolec iz Maribora, je govoril predvsem o skupnih naložbah v coni in pri tem poudaril, da se v jugoslovanski zakonodaji obstaja že dandanes predpis, po katerem je v izrednih primerih dovoljeno, da znaša delež tujega partnerja pri skupnih pobudah nad 49 od sto naloženega kapitala. Po vsej verjetnosti se bo ta predpis širše uveljavil v bodoči industrijski coni na Krasu. Zadnji koreferent, prof. Miscione, je načel vrsto vprašanj v zvezi z zaposlovanjem delovne sile v coni. Pri tem je opozoril

na že obstoječo konvencijo iz leta 1957 med Italijo in Jugoslavijo, ki pa je protokol ne citira, tako da bo treba tudi na tem področju — pa na sorodnem področju socialnega zavarovanja zaposlenega delavstva — pravočasno poskrbeti za izdajo ustreznih norm.

Ob zaključku sta dekana tržaške in mariborske fakultete Calzolari in Požar poudarila obravnavane teme in naglasila, da se z ustanovitvijo nove cone, ki predstavlja edinstven primer binacionalne gospodarske pobude takih razsežnosti v Evropi, odpirajo številna gospodarska in pravna vprašanja, ki jih bo treba reševati ob skupnih naporih, kar nalaga določene naloge tudi akademskim krogi v obeh sosednjih državah in kar narekuje potrebo po tesnejših stikih tudi med tržaško in mariborsko univerzo.

SREČANJE S PREDSTAVNIKI KONZULT

Predstavitev študije o načrtu
za mestno zgodovinsko središče

Odbornik za urbanistiko De Luca ter arhitekta Semerani orisali pomen ter značilnosti načrta, o katerem bo v kratkem sklepala občinska svet

Pred vrati tržaškega občinskega sveta trenutno nestrno čakajo na dokončno odločitev trije urbanistični načrti: podrobni načrt za tako imenovano mestno zgodovinsko središče, varianta za javne storitve in načrt za perimetarizacijo kraških vasi. Preden bodo o njih sklepali občinski svetovalec pa se z njimi v teh dneh še enkrat seznanjajo rajonske konzulte. V prejšnjih dneh je bil na vrsti za javno razpravo podrobni načrt za zgodovinsko središče. Predstavnikom neposredno zainteresiranih konzult ter predsednikom drugih so drugo fazo načrta orisali odborniki De Luca ter arhitekta Luigia in Luciano Semerani.

Osnovna težnja tega načrta je ohranitev obstoječih zgradb in njihova drugačna uporaba. Vsa dosežena urbanistična politika glede mestnega središča je bila usmerjena k postopnemu izseljevanju prebivalstva. Ta proces je treba zaustaviti in usmeriti v nove pogoje za demografski in vsestranski družbeni razvoj, kar predstavlja celo vrsto posegov: omogočiti drugačno gradbeno stanovanjsko politiko in zagoto-

viti razne javne storitve, vse to pa z ohranitvijo danih značilnosti. To je v svojem uvodnem posvetu poudaril odbornik De Luca in o tem sta spregovorila tudi arhitekta Semerani. Odbornik je posebej poudaril tudi dejstvo, da se s tem načrtom odpirajo možnosti za usklajevanje pobude med zasebnimi in javnim gradbenim sektorjem, kar konkretno pomeni, da bi mogoče operirati s tako imenovanimi področnimi načrti za ljudske gradnje v korist prejšnjih ljudi, ki tvorijo danes v mestnem središču večino, medtem ko so se mladi rodovi pod učinkom dosedanjih zgrešenih urbanističnih politik preusmerili v nove stanovanjske bloke na robovih mesta.

Podrobneje sta svoj načrt orisala arhitekta Semerani, ki sta med drugim dejala, da bo mogoče v različnih predelih že obstoječih poslopih mestnega središča urediti celo vrsto stanovanj za skupno 6.800 ljudi. Istočasno bo treba vsem tem ljudem zagotoviti vse potrebne družbene usluge in storitve, kot so šole, socialni centri, zelene površine itd. V svoji študiji sta arhitekta tudi predvidela, ob enem pa bi vsi ti posegi ne oškodavali že obstoječih trgovskih in obrtniških dejavnosti, temveč bi jih še ovrjednili in obogatili.

Deželno predstavništvo KD
pri Zaccagniniju in Piccoliju

Obnova Furlanije in ratifikacija ter izvajanje omisskega sporazuma sta bili glavni temi srečanj predstavništva KD iz naše dežele z državnim tajnikom stranke Zaccagninijem ter predsednikom poslanske skupine Piccolijem. Deželni tajnik KD Coloni, podtajnik Biasutti ter pokrajinski tajnik za Trst in Gorico Rinaldi in Longo so z Zaccagninijem in Piccolijem obravnavali predvsem tiste aspekte, ki zadevajo vlogo dežele in krajevnih uprav pri izvajanju italijanske jugoslovanskega sporazuma. Državni tajnik KD je poudaril, da znana stališča stranke glede sporazuma ter zagotoviti tudi vsjo njeno podporo, da bo dejansko izvajanje sporazuma tekalo v skladu s stvarnimi potrebami in zahtevami razvoja dežele in Trsta.

SEMINAR O INTEGRACIJI
Prof. Maternini govoril
o politiki EGS
na področju prevozov

Udeležencem seminarja o evropskem integracijskem procesu, ki ga prireja tržaško federalistično gibanje, je večeraj predaval prof. Matteo Maternini, predsednik inštituta za proučevanje prevozov v EGS na tržaški univerzi. Govoril je o politiki Evropske gospodarske skupnosti na področju prevozov ter infrastrukture in v tem okviru je nagla-

PRI STOJNICAH NA TRGU LIBERTÀ

Tudi v našem mestu ponarejeni bankovci

Baje se jih je za nakup poslužila mlada Poljakinja

Z Goriškega prihajajo v zadnjih dneh vesti o odkritjih ponarejenih bankovcev. Odkrili so jih v tržaški banki, še prej pa v Ronkah in Pieris, nihče pa ne ve povedati, kako so se ponarejeni, desetstotnički pomešali v denarni otok in odkod prihajajo razporeževalci. Večeraj se je ponarejen cenar pojavil tudi v Trstu. Odkrili so ga krošnjari na trgu pred železniško postajo, istočasno pa so preiskovalcem povedali, iz katerih rok so ponarejene desetstotnečke sprejeli. Gre za neko poljsko državljanko, ki je še niso izsledili.

Morebiti se večerajšnji dogodek pred postajo ne povezuje z nenavadnimi odkritji v tržaški banki, kljub temu pa je to lahko sved, ki je preiskovalci ne bodo zanemarili.

O odkritju ponarejenega denarja sta agente železniške policije obvestili večeraj okrog 14. ure lastnici stojnic na trgu pred postajo, 27-letna Amalia Hladnik iz Ul. Revolte 1 iz 42-letna Gigliola Rocco iz Drevoreda XX. septembra 39. Pri njih je malo prej nakupovala skupina mladih Poljakinj. Ena od teh

je nakupljeno blago plačala s štiri-mi desetstotniki, ki so bili ponarejeni, kot sta prodajalci svoje prepozno odkrili. Skupina se je nato zadržala v baru postaje, kjer so jo agenti letiške oddelka tudi izsledili in zašlihi ter preiskali. Mlada Poljakinja — bilo jih je pet — niso imele pri sebi italijanske valute, ob enem pa so trdile, da je blago kupila in ga tudi izplačala njihova prijateljica ki pa je medtem že odpočivala z vlakom proti Milano. Agenti so peticio izpustili, preiskava pa se še nadaljuje.

Z REDNE SEJE NA TRGOVINSKI ZBORNICI V TRSTU

KOMISIJA ZA OBRTNIŠTVO
OSVOJILA PREDLOG SGZ

Problemi obrtništva in splošni regulacijski načrt

Na ponedeljkovi redni seji pokrajinske komisije za obrtništvo pri tržaški trgovinski zbornici je bila na dnevnem redu poleg običajnega dela tudi razprava o spremembah splošnega regulacijskega načrta v kraškem predelu tržaške občine. Ker se problem pobliže tiče velikega števila slovenskih obrtnikov, ki jim dosedanje norme tržske občine ne ustrezajo ali celo onemogočajo delovanje so predstavniki SGZ K. Grčić, A. Renar, M. Francoskin in L. Zerjal predlagali obrtniško organizacijo in vodstvo komisije, da povabi na prihodnjo sejo komisije odbornika za javna dela tržaške občine, da objasnijo zakaj je bilo obrtništvo popolnoma zanemarjeno pri sestavi predlogov za spremembe regulacijskega načrta in ob enem zato, da ga predstavnik obrtniških organizacij seznanijo s problemi, s katerimi se obrtništvo s tem v zvezi srečuje.

Dosedanji regulacijski načrti predvidevajo namreč v Bazovici, Padričah, Gropadi, Trebčah, pri Bar-

ni, na Proseku, na Kontovelu in v Kržu vsako širjenje ali ustanavljanje novih obrtniških delavnic. Za tiste pa, ki bi s tovrstno dejavnostjo radi začeli, je predvideno v okolici Opčin obrtniško področje. Vsem pa je dobro znano, da vsak začetnik najraje prične svojo dejavnost doma in se šele nato poslopija širi, ko je podjetje že vplejano in ima potrebno finančno kritje. Redki so namreč tisti, ki imajo dovolj denarja, da zmorejo težke investicije, ki jih prinaša postavljanje in oprema neke delavnice. Neumestno je zato vsako ustanavljanje obrtniških področij za začetne dejavnosti, kot tudi ne za že vplejane obrate, če ni poprejem njimi izvedena raziskovalna anketa.

SGZ zato predlaga, da se v regulacijskem načrtu za poprej navedene vasi predvideva širjenje in ustanavljanje obrtniških obratov v bratrsko proizvodnjo v starih in v novih centrih, oziroma neposredni okolici vasi. Le na tak način bo obrtništvo dobilo novega elana za razvoj in za ustvarjanje tako potrebnih novih delovnih mest in ob enem lahko zagotovilo prihodnemu prebivalstvu potrebne usluge.

Vodstvo komisije in obe obrtniški organizaciji so predlog slovenskega gospodarskega združenja popolnoma osvojili in sklenili objaviti na prihodnjo sejo predstavnikov tržaške občine.

DREVI NA OPČINAH

Javna razprava
o šolskih vprašanjih

Osrednji odbor združen staršev didaktičnega ravnateljstva na Opčinah prireja danes, 26. novembra, ob 20. uri v openskem Prosvetnem domu javno razpravo o neresenih šolskih problemih. Razpravljali bodo o slovenskem šolskem okraju, o avtonomiji naše šole, o pristojnosti delne komisije za šolstvo ter o nalogah izvoljenih šolskih organov. Izrečno so vabljeni člani mednarodnih, razrednih in šolskih svetov, predstavniki združen staršev in vsi, ki jim je pri srcu usoda naše šole.

V KROŽKU «CHE GUEVARA»
Predavanje o Cankarju
pisatelju in politiku

Drevi bo ob 20. uri v okviru predavanja krožka za politično in družbene vede «Che Guevara» v Ul. Madonina 19, predavatelj prof. Aranka Bressana z naslovom «Ivan Cankar, pisatelj in politik». Sledila bo razprava.

ZARADI ZAPRTOSTI ORGANIZACIJE DELODAJALCEV

Vprašanje nove delovne pogodbe
delavcev «VM» še brez rešitve

Večeraj ponovno srečanje med predstavniki političnih strank in tovarniškim svetom

Položaj 460 delavcev tržaškega obrata industrijske grupe VM se zaostreje. Organizacija delodajalcev, tržaški Intersind, namreč slepo zavira predlog za novo delovno pogodbo, ki so jo izdelale sindikalne sile in koordinacijski odbor obratov iz Trsta in Centa. Trst v peti predstavlja za delodajalce predvsem zahtevo po večji vlogi delavcev pri upravljanju podjetja ter po sodelovanju pri določevanju investicij in proizvodne politike in seveda zahtevo po ohranitvi delovnih mest, medtem ko zahtevni povik ne pomeni večje ovire. Jasn je torej, da gre za načelno vprašanje upravljanja podjetja.

Zaprtoost v zavlačevanju organizacije delodajalcev je še toliko bolj obsejna, ker se podjetje VM eno izmed redkih proizvodnih enot z udeležbo državnega kapitala, ki posluje v aktivu in ki torej ne obremenjuje še tako kritično italijansko gospodarstvo. Prav to dejstvo ponovno opozarja na nujnost korenite reforme sektorja državnih udeležb.

O kritičnem vprašanju podjetja VM so večeraj razpravljali predstavniki tovarniškega sveta VM in predstavniki političnih strank ter sindikatov. Podobno srečanje je bilo že pred nekaj tedni in zato je bil večerajšnji sestanek priložnost za preverjanje storjenega in novih elementov.

Predstavniki političnih strank so orisali pobude, ki so jih izvedli, da bi senzibilizirali javne uprave ter širšo javnost. Tako sta zastopnika KPI povedala, da so tako na tržaškega župana kot na predsednika pokrajine in deželo naslovili vprašanje, da bi s tem vzpodbudili odgovorne organe. Tržaški poslanec KPI Cuffaro je vprašanje ponesel celo v poslansko zbornico. Podobno pobudo je izvedla PSI, medtem ko so predstavniki tržaške KD poverili poslancu Belciju nalogo, da poseže pri ministru za državne udeležbe.

Tako iz pogojev političnih predstavnikov kot iz pogojev sindikalistov je jasno izstopalo, da je nujno senzibilizirati širšo javnost ter nadaljevati pravičen boj za doseganje stavljenih ciljev. Kajti problem podjetja VM ni le problem osamljene tovarne, temveč se vključuje v širši okvir krize tržaškega gospodarstva, ki v veliki meri temelji na državi udeležbi kapitala. Na prstost Intersinda je navsezadnje treba gledati tudi kot na splošni napad na delavstvo, kajti prav v teh dneh se je postril položaj še nekaterih drugih proizvodnih enot. Delavci so v svojih zahtevah enotni in ne bodo odnehali, ker se zavedajo, da se borijo za pravične in demokratske cilje.

Nazadnje naj še povemo, da bo v Trstu 18. in 19. decembra deželna konferenca o podjetjih z državo udeležbo in da bo v neki meri to priložnost za razjasnitev določenih stališč ter za še jasnejše postavitev delavskih zahtev. Za to naj bi seveda poskrbela enotna sindikalna federacija.

Na Proseku ni pouka
ker ni ogrevanja

S poukom na prosekovi osnovni šoli so spet težave. Tokrat je krivda v napravah za ogrevanje, ki so nedavno odpovedale. Kaže, da je nastala okvara na električni napeljavni, ki pa je še niso popravili, čeprav poteka že peti dan, odkar grelci ne oddajajo več toplote. Nekaj časa so otroci in učitelji vzdržali, večeraj pa so pouk odpovedali. Njihova prisiljena odsotnost se bo nadaljevala tudi danes, če ne bodo pristojni dejavniki hitro ukrepali.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

razpisuje

A B O N M A

za sezono 1976-77

Vpisovanje abonentov se nadaljuje pri glavni blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4, tel. 734-265 vsak delavnik od 11. - 14. ure. V okoliških vaseh vpisujejo abonente tudi predstavniki prosv. društev

Gledališča

ABDITORJI

Danes, 26. t.m., bodo uprizarili delo Nikolaja Erdmana «Il Mandato» (Mandat). Dramo bo uprizarila gledališka skupina «Gruppo della Rocca».

ROSSETTI

Nadaljujejo se predstave «Idealista», ki ga je dramsko priredil Fulvio Tomizza, režiral pa Francesco Macedonio. V jutranjih urah igra skupina «La contrada» otroško igro «Un teatrino, tre pulcinelle, due carabinieri e uno spazzino».

CCA

Danes ob 19. uri bodo v CCA, Ul. S. Carlo 2, gostje prijateljev opere interpreti oper «La Manna» in «Kaj pastir». Srečanja se bodo udeležili tudi dirigent Giacomo Zani in avtorja Fabio Vidali in Pavle Merku.

Šolske vesti

Srednja šola S. Gregorčič v Dolini vabi starše in prijatelje mladine na proslavo ob 70-letnici smrti pesnika Simona Gregorčiča, ki bo danes, 26. t.m., ob 11. uri v šoli. Na proslavi bo nastopil šolski pevski bor: članica SSG iz Trsta Mira Sardočeva bo recitala Gregorčičevi pesmi; slavnostni govor pa bo imel dr. Fran Jurišič iz Kopra.

Ravnateljstvo državnega trgovskega tehničnega zavoda «Ziga Zois» v Trstu obvešča, da bodo volitve v kolegialne šolske organe v nedeljo, 28. novembra t.l., od 8. do 20. ure.

SPD IGRO GRUDEN NABREZINA

vabi na odkritje spominske plošče v počastitev Iga Grudna. Svečanost bo v nedeljo, 28. t.m., ob 11. uri v nabrežinskem Bregu (nad portičem). Zbirališče je pred društvenim sedežem v Nabrežini ob 10.30.

Včeraj-danes

Danes, PETEK, 26. novembra KONRAD

Sonce vzide ob 7.19 in zaton ob 16.25. — Dolzina dneva 9.06. Luna vzide ob 11.18 in zaton ob 21.56.

Jutri, SOBOTA, 27. novembra BERNARD

Vreme večeraj: najvišja-temperatura 10 stopinj, najnižja 5, ob 19. uri 5,9 stopinje, zračni tlak 1020,9 mb, stanovitven, vlaga 49-odstotna, nebo jasno, veter 21 km na uro vzhodnik, morje skoraj mirno, temperatura morja 13,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 25. novembra 1976 se je v Trstu rodilo 8 otrok, umrlo pa je 8 oseb.

UMRLI SO: 89-letna Adelaide Bukovnik vd. Borri, 68-letni Eugenio Bartoli, 61-letni Giovanni Radislovich, 76-letna Maria Osso vd. Saina, 93-letna Rosa Fecarotta, 81-letna Maria Benvenuti vd. Fragiaco, 73-letni Roko Tul in 79-letni Mario Cordella.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 13. do 16. ure)
Greiner, Ul. Giulia 14; Manzoni, Largo Sonnino 4; Inam - Al Cedro, Trg Oberdan 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 19.30 do 8.30)
All'Angelo d'Oro, Trg. Goldoni 8; Cipolla, Ul. Belgoglio 4; Due Lucci, Ul. Giannotta 4.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba za zavarovanje INAM in ENPAS od 22. do 7. ure; telef. št. 732-627.

LEKARNE V OKOLICI

Boljune: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje, Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sečljan: tel. 209-197; Zavije: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA S.p.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - 81-466

TECAJI VALUT V MILANU

DNE 25. 11. 1976

Ameriški dolar: debeli	864.65
drobni	835.—
Funt sterling	1430.—
Švicarski frank	353.75
Francoski frank	172.25
Belgijski frank	23.—
Nemška marka	359.—
Avstrijski šilling	50.—
Kanadski dolar	855.—
Holandski florint	342.—
Danska krona	143.—
Švedska krona	200.—
Norveška krona	160.—
Drahma: debeli	18.—
drobni	18.—
Dinar: debeli	41.—
drobni	41.—

MENJALNICA
vseh tujih valut

Mali oglasi

ZA V NAJEM iscem kmečko nišo na Krasu. Kupim ali v najem na Krasu hlev ali majhno skladišče, tudi zapuščen. Tel. 755-926.

Kino

La Cappella Underground 19.06. «Un pianoforte nell'aria». Režiser Peter Bacco. 21.30 «Identificazione». Režiser Lazzaro Lugossy. Barvna bolgarska film.

Ariston 16.30 «Ad occhi bendati». Bolgarski film.
Mignon 16.00 «Toccato porta fortuna». Roger Moore. Barvni film.

Nazionale 15.30 «Immagine allo specchio». Liv Ullmann. Režiser Ingmar Bergman. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Grattacielo 15.30 «L'eredità Ferramonti». Dominique Sanda, Fabio Testi in Anthony Quinn. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Fenice 16.00 «Il corsaro della Giamaica». Robert Shaw in Peter Boyle. Excelsior 15.30 «L'inquinato del terzo piano». Igrata Isabelle Adjani in Mervin Douglas. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Eden 16.30 «L'innocente». Giancarlo Giannini in Laura Antonelli. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Ritz 16.30 «L'innocente». Giancarlo Giannini in Laura Antonelli. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Aurora 16.30 «Classe mista». D. Lascander. Barvni film.

Capitol 16.30 «W.H.I.F.F.S. La guerra esilarante del soldato Frappier». Igrata Tatum O'Neil. Barvni film.

Cristallo 16.30 «La mezzogiorno alle tre». Charles Bronson in Jill Ireland. Barvni film.

Moderno «Drum. L'ultimo mandingo». Ken Norton. Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Filodrammatico 16.30 «Reportage di giovani modelle in un atelier svedese». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Impero 16.30 «La supplente». C. Villani. Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Vittorio Veneto 15.15 «Lo squalor». Robert Shaw in Roy Scheider.

Ideale 16.00 «Flash Gordon». Jason Williams. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Abbazia 16.00 «Mani sporche sulla città». E. Gould in R. Blake. Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Radio Revija znanstveno-fantastičnih filmov 16.00 «La terra dimenticata dal tempo». Barvni film.

Astra 16.00 «Soldato blu». Candice Bergen in Peter Strauss. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.

REFORMA IN RADIO TRST A

DRUŠTVA IN ORGANIZACIJE IMAJO PRAVICO DO SVOJIH ODDAJ

«Pristop» k radijskim oddajam demokratična pridobitev reforme

Prve samostojne oddaje, ki jih bodo same pripravile organizacije, bodo na tržaškem radiu stekle prve dni decembra

Ena izmed glavnih novosti reforme RAI-TV je gotovo «pristop», ali pravica do «pristopa» k radijskim oddajam. O tem vprašanju se je doslej kaj malo pisalo, resnici na ljubo pa tudi niso bile vse zadeve razčiščene, ne navedenosti in ne na krajevni ravni. Zato smo zaprosili Stojana Spetiča, ki je podpredsednik deželne komisije za radio in televizijo, za nekaj koristnih informacij in pojasnil.

Kaj je pravzaprav «pristop» k radijskim in televizijskim oddajam? Odg.: Po reformi je eno izmed glavnih načel, ki naj usmerjajo radijske in televizijske programe, pluralizem. Tega ne smemo jemati zgolj v političnem smislu, čeprav je tudi to važno. Radijske in televizijske programe bi morali tisti, ki so zaposleni pri RAI-TV, pripravljati s najširšim sodelovanjem zunanjih sodelavcev, upoštevati idejno in omejitveno razvejanost skupnosti poslušalcev. Toda to je še vedno v okviru programov, ki se «skušajo» v notranjosti radijske in televizijske ustanove. Odslej pa bodo v programih «ključne», ki po zakonu predstavljajo najmanj 3 odstotke programov. Te «ključne» so na razpolago družbenim, kulturnim in političnim organizacijam, krožkom in društvom, recimo njim «interesnih skupnosti», ki imajo pravico, da pripravijo svoje oddaje, kakor se jim zljubi in brez vsakršne omejitve, razen onih, ki jih predvideva kazenski zakonik. Morda je prvi primer «pristopa» uvedla RAI-TV pred zadnjo volilno kampanjo, ko so stranke pripravile same svoje propagandne oddaje. Tokrat pa bodo oddaje lahko pripravljali vsi, ki zanje zaprosijo.

Kdo lahko zaprosi za «pristop», za lastno oddajo?

Odg.: Po zakonu imajo pravico do lastnih oddaj stranke, politične in kulturne organizacije, sindikati, društva, narodne manjšine in skupnosti, ki lahko dokažejo, da je njihova dejavnost «družbeno pomembna». Dejansko ni omejitve.

Kateri radijski in televizijski programi pa vsebujejo «ključne» za pristop?

Odg.: Vsi. Obe televizijski mreži, vse tri vsrednjave radijske mreže in deželne radijske postaje. Naj navedem primer: naša manjšina lahko, na primer, zaprosi za lastno oddajo, s katero naj seznanijo širšo javnost s svojimi problemi, na TV 1, TV 2, prvem, drugem in tretjem radijskem programu, na italijanskem programu «Trst 1» in na slovenski postaji «Trst A».

Kdo pa odloča o prošnjah za «pristop» k radijskim in televizijskim oddajam?

Odg.: Za vsrednjave radijske in televizijske mreže odloča parlamentarna podkomisija, kateri predseduje republikanec poslanec Bogi. Očitno je, da bo ta komisija strogo gledala, katere «interesne skupnosti» so važnejše in katero ne. Naj pa vsekakor poudarim, da zakon izrecno omenja pravico «jezikovnih manjšin» do pristopa in jim torej sam zakon daje «družbeno dostojanstvo».

Za krajevne radijske postaje (Trst 1 in Trst A) pa odloča deželna komisija za RAI-TV. Naj pri tem poudarim, da je čas, dodeljen «pristopu» na vsrednjavih mrežah, nujno omejen, pa tudi prosilcev bo veliko. Naši deželni radijski postaji (italijanska in slovenska) pa imata še precej časa na razpolago. Italijanski deželni program (Trst 1) ima na razpolago dve uri in pol, slovenska Trst A pa

tri ure in trideset na teden. Radio Trst A predvideva dejansko vsak dan po tri oddaje, dolge 15 minut, od ponedeljka do petka.

Kakšne formalnosti so potrebne, če želi neka organizacija pripraviti svojo oddajo?

Odg.: Na prvi pogled se zdi formalnosti zapletene, vendar velja poudariti, da gre v glavnem za «enkratne» težave. Naj navedem konkretne primer. Prosvetno društvo želi imeti svojo oddajo. Najprej mora v prošnji zapisati, kdo predstavlja društvo (recimo predsednik s svojim imenom). Predsednik mora imenovati «odgovornega urednika» oddaje. Lahko je to on sam, lahko pa neki njegov sodelavec. V obeh primerih mora istovestnost teh oseb biti overljena pri notranji ali v občinskem uradu. Overljeno mora biti dejstvo, da je ta in ta res predsednik društva in da je njegov sodelavec xy sprejel odgovornost za oddajo.

V prošnji mora društvo opisati svojo dejavnost in pomen. Navesti mora približno vsebino oddaje, ki jo predlaga. Nadalje mora navesti, v katerem jeziku bo oddaja. To pa zato, da bo komisija vedela, ali želi društvo oddajo na italijanskem ali na slovenskem programu. Prošnjo mora nato poslati deželni komisiji za RAI-TV v Trstu (Trg Oberdan št. 6), ki jo bo ocenila in o njej odločala. Lahko se zgodi, da komisija opravi v zvezi s prošnjo kratko poizvedovanje in se pogovori s prosilci. To mora storiti v roku 15 dni, nato pa mora o prošnji dokončno sklepati.

Komisija bo morala društvo dodelati oddajo in točen čas oddaje. Od tega trenutka dalje so problemi predvsem tehniškega značaja, kot so registracija itd.

PRISRČNA SLOVESNOST OB 70-LETNICI SMRTI GREGORČIČA

MALČKI ROJANSKE ŠOLE SO POČASTILI PESNIKA

Včeraj jutraj je bila v osnovni šoli v Rojani prisrčna spominska svečanost ob 70. obletnici smrti našega največjega primorskega pesnika.

Kdaj se bodo pričele oddaje pristopa?

Odg.: Naša deželna komisija je izdelala pravilnik o pristopu, ki ga pa mora osrednja parlamentarna komisija potrditi. Tega doslej še ni storila. V pričakovanju odobritve pa je naša komisija, sporazumno z deželnim ravnateljstvom RAI-TV, sklenila izvesti prvi poskus pristopanja. V ta namen smo izdali več pozivov društvom in organizacijam, naj napišejo prošnje. Na nedavni seji smo nekaj prošelj začeli obravnavati in upamo, da se bodo prve oddaje pričele že prve dni decembra.

Koliko slovenskih organizacij je zaprosilo za svoje oddaje?

Odg.: Trenutno nobena, vendar so nekatere že zaprosile za pojasnila in se torej pripravljajo na to. Med prošnjami, ki smo jih prejeli za italijanske radijske oddaje, pa so tudi izseljenke organizacije, med katerimi so tudi beneški Slovenci. Prepričani sem, da bodo isto zahtevo postavili tudi za slovenske radijske oddaje, tudi zato, ker je tu več časa na razpolago.

Lahko italijanske organizacije zaprosijo za pristop k slovenskim radijskim oddajam?

Odg.: Seveda, toda oddaje morajo biti v slovenscini. Isto velja za prošnje slovenskih organizacij, ki bi želeli oddajo v okviru italijanskih programov.

Se zadnje vprašanje. Ali bo RAI-TV plačala avtorje teh oddaj?

Odg.: V pravilnikih tega nismaz našli. Dejansko je to storitev, ki jo RAI nudi družbenim silnicam. Zato jih ne plačuje, pač pa jim mora nuditi tehnično pomoč pri realizaciji oddaj.

GORISKI DNEVNIK

POLITIČNI ODNOSI POPOLNOMA V SLEPI ULICI

KD noče sodelovanja z levico na pokrajini v Trzinu pa zahteva neprestano preverjanje

Na seji občinskega sveta v Trzinu je z obstrukcijo misovec pomagal KD

Seja občinskega sveta v Trzinu, ki je bila v sredo popoldne, ni razčistila odnosov med krščansko demokracijo in ostalimi demokratičnimi strankami. Iz skrajno nelagodnega položaja je KD «povlekel» misovec, ki je z običajnim administrativnim dejanjem spravil v težave vse demokratične stranke in še posebej odbor KPI - PSI, ki uživa zunanjo podporo PSDI. Misovskemu svetovalcu je namreč nekdo prišepnil - tega bi se sam ne mogel spomniti - da je potrebno čitati zapisnike zadnje seje. Ker je v tem dejanju očiten poskus obstrukcije, so se svetovalci dogovorili za prekinitev seje in za iskanje takšne rešitve, ki bo obšla misovsko zavlačevanje dela v občinskem svetu in s tem tudi zavlačevanje jasnega odgovora, ki ga KD mora dati na nekaj izredno važnih vprašanj.

Odložitev seje v ničemer ne rešuje vprašanj, kvečjemu jih samo še bolj zaostruje. O teh vprašanjih so obsežno govorili na sestanku delegacij strank ustavnega loka, ki ga je sklical župan socialist Maiani in na katerem so samo krščanski demokrati poslali občinske svetovalce. Stranke so ugodno ocenile napor občinske uprave, da na ravni strank ugotovi razpoložljivost za reševanje odprtih vprašanj, samo krščanska demokracija je znova ponovila svojo staro zahtevo o predhodni ostavi levičarskega občinskega odbora.

V skladu s takšnim pristopom k vodenju občinskih poslov so vse demokratične stranke, včevši PRI in PLI, pristale na sprejem cele vrste posojil za javna dela. V načelu so se dogovorili, da bodo v občinskem svetu sklepali o najemu posojil 725 milijonov lir za dom upokojencev, 116 milijonov za infrastrukture za ljudske hiše, 60 milijonov za razširitev vodovodnega omrežja ter 725 milijonov lir za naslednja dela: družbena središča za nekaj rajonov, ureditev kinematografske dvorane za gledališke potrebe, namestitev javne tehnice, ureditev občinskih cest, plinskega omrežja, industrijske cone v kraju Schiavetti, izvolitev rajonskih skupščin, za katere je nadzorni organ odobril pravilnik, ter izvedbo trgovinskih načrtov.

Sprito tako tehničnih zadev, ki so izrazito javnega značaja, si KD ne upa odkriti nastopiti proti predlagateljem, torej proti odboru PSI - KPI. Ker njena zahteva po ostavi odbora ni bila sprejeta, ji je prisločil na pomoč svetovalec MSI. Ko bo demokratične stranke zaobsele za preko, bo morala KD priti s kartami na dan. Ali si bo upala tvegati nepopolarno nasprotovanje odločitvam, ki so življenjskega pomena za vse mesto?

Merjenje sil med levico in KD ter njenimi zavezniki se nadaljuje tudi v pokrajinskem svetu. Levica je kritično sprejela programske izjave predsednika Agatija, v katerih je pojasnil stališče uprave do nekatere osnovnih usmeritev, zlasti glede vloge komisij, ki naj bi obravnavale prostorsko načrtovanje, personal in sporazum v Osimu.

Po besedah načelnika skupine KPI Rizzija pokrajina ni organsko vključena v razne pobude. Njen odbor ne uživa zaupanja. Priporočje je izrazil na račun odsotnosti pokrajinske uprave pri reformi drugostopenjskega šolstva, molka uprave o Slovincih itd.

Načelnik skupine PSI Cumpetta je prav tako negativno ocenil predsednikovo programsko poročilo ter izrekel pričakovanje, da se bo vsaj v dejanjih pokazala volja odbora, da izdela minimalni program. Socialisti ne sprejemajo komisij, če bodo služile samo za fasado in ne bodo vplivale na odločitve odbora. Socialisti zavračajo objektivnost goriške KD, ki se kaže v tem, da na pokrajinski ravni noče skleniti nikakršnega dogovora z levico, v občinskem svetu v Trzinu pa zahteva neprestano preverjanje.

Taktika goriške KD izdaja celo vrsto slabosti in odvisnosti. Najprej na njeno politiko vplivajo notranji boji med strankami, tem težavam pa je dodati zaprtost politiko, ki jo nasproti levici na Goriškem, na Tržaškem, na potresnem področju in drugje vodi deželno vodstvo. Ta politika deželne vodstva KD ima svoj izvor v nazadnjaških krogih rimske KD. Lahko pričakujemo, da bo «neodgovorno» Fanfanijevo dogajanje spodbujalo goriško KD, da še naprej vztraja na svojih stališčih tako v Trzinu kot na pokrajini.

Obisk turističnih delavcev v Standrežu

V Dom Andrej Budal v Standrežu so v sredo zvečer prišli na obisk člani delovnega kolektiva turistične agencije Globtour iz Ljubljane, ki so si letos izbrali Primorsko kot cilj svojega sindikalnega izleta. V sredo so bili v Novi Gorici, nato na večerji v neki slovenski gostilni v Gorici, zve-

čer so obiskali Standrež, včeraj popoldne pa so si ogledali razne slovenske kraje v goriškem zamejstvu. V Standrežu sta goste pozdravila predsednik domačega prosvetnega društva «Oton Župancič» Stano Pavlin in tajnik Slovenske prosvetne zveze Marko Waltritsch, v imenu gostov pa je spregovoril ravnatelj agencije Globtour Ferligoj po rodu Gorican, saj je mladost preživel v Rubijah. Standreški ženski zbor pa jim je zapel nekaj pesmi.

Do obiska je prišlo na pobudo ljubljanske turistične agencije in Slovenske prosvetne zveze. Agencija Globtour si je namreč zadala nalogo prirediti izlete v naše zamejstvo.

Pripravili so načrte za enodnevnne izlete za obisk Gorice in sovodenjskega ter kraškega področja, ter enodnevnne izlete za obisk Gorice in brskega področja. Načrti so pripravljani, izleti bodo pričeli kmalu. S tem bo prišlo do navezave novih prijateljskih stikov med ljudmi v Sloveniji in v goriškem zamejstvu.

Do ponedeljka rok za prijavo vina in grozdja

V ponedeljek zapade rok za prijavo letošnjega pridelka grozdja za pridobitev pravice do zaščitnih znamkic za visokokakovostna vina (DOC) z območja Brd.

Do omenjenega dne pa morajo prijaviti vsi vinogradniki letošnji pridelok vina. Za zamudnike in druge k-šilce so predvidene visoke denarne kazni.

Kmetovalci pa, ki so v lanskem

Stalno slovensko gledališče v Trstu, Slovenska prosvetna zveza v Gorici in Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici v sodelovanju z Ustanovo za kulturne in umetniške prireditve EMAC iz Gorice

GOSTOVANJE SLOVENSKEGA LJUDSKEGA GLEDALIŠČA IZ CELJA

V počastitev stoletnice pisateljevega rojstva IVAN CANKAR

POHUJANJE V DOLINI ŠENTFLORJANSKI farsa v treh dejanjih

Scena in kostumi Meta Hočevarjeva Lektor Majda Krizajeva Režija MILE KORUN

V torek, 30. t.m., ob 20.30 v gledališču «G. Verdis» v Gorici za goriški abonma

Odhod avtobusa: za okoliški abonma: Vrh ob 19.30 gostilni Devetak - Grič Poljane ob 19.30 gostilna Peric Dornberd ob 19.35 pred obcino Jamlje ob 19.40 gostilna Pahor Dol ob 20. - Rupa - Peč

V Novi Gorici počastili 60 let Andreja Jarca

60-letnico doberdobskega župana Andreja Jarca so prejšnji večer počastili v novogoriškem Park hotelu. Srečanje, katerega so se poleg doberdobskega župana s soprogo udeležili tudi sovodenjski župan Jožef Čučuš in soprogo, predstavniki družbeno - političnega življenja iz Nove Gorice ter vicekonzul SFRJ v Trstu Lojze Kante, je pripravila novogoriška občinska skupščina. V imenu novogoriške občine je

spregovoril njen predsednik Jože Sušmelj, ki je poudaril prizadevnost Andreja Jarca kot dolgoletnega župana v Dobrodo. Rekel je, da si je že od prve izvolitve Jarc priredil za napredek občine, za okrepitev narodnostne skupnosti v vasi na Krasi in za razvoj stikov z Novo Gorico. Ob zaključku je predsednik novogoriške občine poudaril doberdobskega župana umetniško sliko.

Andrej Jarc se je zahvalil za darilo in za počastitev svojega jubileja ter je poudaril, da bo nadaljeval po poti, ki jo je ubral od začetku županovanja. Dodal je še, da je prva naloga skrb za napredek občine ter spodbujati podpore demokratičnih sil pri urejanju globalne zakonske zaštite Slovencev v Italiji.

(Na sliki: predsednik Jože Sušmelj izroča sliko slavljenču.)

DANES ODPRTJE 1. SMAG

Dvajset goriških trgovcev razstavlja kmetijske stroje

Razstava bo odprta deset dni na razstavišču Espomega

V razstavnih paviljonih Espomega odprejo danes popoldne, ob 15.30, prvi goriški sejem kmetijskih strojev, ki ima naziv SMAG. Za sejem so se odločili goriški trgovci s kmetijskimi stroji, ki imajo zelo veliko kupcev v Jugoslaviji. Ta trgovina na Goriškem zelo cvete in strokovnjaki cenijo, da se v Gorici podaljša letno za nad pet milijard lir kmetijskih strojev, kar je zelo veliko, če pomislimo, da se s tem poslom ukvarja dvajset večjih ali manjših trgovcev.

Predlog goriških trgovcev s kmetijskimi stroji je naletel na ugoden odziv pri zvezi goriških trgovcev in pri trgovinskih zbornici. Slednja je dala brezplačno na razpolago razstavljavcem prostor v okviru Espomega in od danes naprej za dobrih deset dni si bodo obiskovalci

z obeh strani državne meje lahko ogledali vse kar premore ta specializirana italijanska industrija, ki si je pridobila velik ugled v svetu.

Razstavo odpro danes, ker pričakujejo, da pride v Gorico, ob priliki državnega praznika 29. novembra zelo veliko Jugoslovancev.

MLADINSKI CENTER

GORICA

bo priredil v ponedeljek, 29. novembra, ob 20.30 v dijaškem domu v Gorici

PROSLAVO

29. NOVOEMBRA

Vabljeni zlasti mladina!

NAROČIL JE VEDNO MANJ

Slabe perspektive za nadaljnji razvoj ladjedelniške industrije v Trzinu

Petrolejske družbe ne potrebujejo več, po odprtju Sueškega prekopa, velikih ladij za prevoz petroleja - Sestanek tovarniškega sveta ladjedelnice s tajništvo KPI

Zaradi hudega stanja v trziški ladjedelnici Italcantieri v Trzinu se je tovarniški svet odločil, da se sestane s tajništvom vseh političnih strank ustavnega loka. V sredo so se člani tega sveta sestali v Gorici s tajništvom goriške federacije KPI. Voditelj komunistične partije so hoteli sindikalni zastopniki obvestiti o položaju tik pred napovedanim konferencama o položaju podjetij z državo udeležbo in o ladjedelski industriji, ki bosta v kratkem v vsedržavnem merilu.

Zastopniki tovarne se hudojejo nad zmanjšanjem zaposlene delovne sile, ker tistih, ki odhajajo v pokoj, ne nadomeščajo z mlado delovno silo. Trziška ladjedelnica, katero je vodstvo podjetja Italcantieri pred leti usmerilo v gradnjo velikih ladij za prevoz petroleja, se nahaja v krizi. Ko bodo čez leto dni končali že pred leti naročene ladje se bo nekaj tisoč delavcev znašlo brez dela. Ker gre za kvalificirano moško delovno silo je jasno, da bo kriza zavzela zelo veliko obseg. Zato tožijo sindikalisti, da nima podjetje Italcantieri jasnih perspektiv o nadaljnji uporabi tovarniških naprav.

Člani pokrajinskega tajništva KPI so soglašali s stališči, ki so jih prikazali člani tovarniškega sveta. Na vsedržavni ravni se bodo zavzeli za rešitev krize in bodo o tem obvezali svoje parlamentarne, na krajevni ravni pa bodo zahtevali soglasje drugih političnih sil ustavnega loka.

nega loka to ne le v Trzinu in v goriški pokrajini, marveč tudi na deželni ravni.

Učitelji brez plač

Slovenski in italijanski učitelji na vsem področju goriške pokrajine niso pred dnevi, 22. novembra, kot je običaj, dobili mesečni plač. Požalovali smo se na pristojnem uradu in izvedeli, da ni zakladno ministrstvo izdalo ustreznega dekreta o izplačilu. Zaradi tega naj bi učitelji dobili mesečno plačo kasneje, morda že v teh dneh.

Novost

pri nabavi zdravil

Uprava bolnišnice blagajne INAM sporoča, da se zavarovalci lahko obrnejo za nabavo predpisanih zdravil na vse lekarnе v goriški pokrajini. Do zdaj je združila razdeljevala izključno lekarna, ki posluje v sklopu zavoda.

Dve predstavitve knjige dr. Nanuta

Dve ob 18. uri, bodo v dvorani goriške trgovinske zbornice predstavili občinstvu knjigo standreškega rojaka, univerzitetnega profesorja dr. Vladimira Nanuta, z naslovom

Jutri in v nedeljo Cankarjeva proslava v Sovodnjah

V Kulturnem domu v Sovodnjah bodo člani domače dramske družine in noneta priredili jutri in v nedeljo Cankarjev večer. V prvem delu programa bodo podali odlomke iz Cankarjevih del, v drugem pa bodo prikazali dramo «Jernejeva pravica». Delo je režiral ljubljanski gledališki igralec Laci Ciglar.

V Sovodnjah in tudi v drugih naših krajih vlada za ta večer veliko zanimanje, saj so se Sovodnjenci izkazali že letos pozimi s Prešernovim recitalom. Zaradi velikega odra, ki je bil podaljškan v dvorano, bo v njej malo prostora. Prireditelji bodo zato omejili vstop v dvorano tistim, ki si bodo za rezervirali ustropce, ki so na voljo v Kulturnem domu.

V prihodnjih tednih pa bodo Sovodnjenci s tem recitalom nastopili tudi v Gorici in v drugih naših krajih.

Namesto filma

koncert pihalnih godb

Dve ob 18. uri, bodo v dvorani goriške trgovinske zbornice predstavili občinstvu knjigo standreškega rojaka, univerzitetnega profesorja dr. Vladimira Nanuta, z naslovom

Kino

Gorica

VERDI 20.30 Gostovanje gledališke skupine La società d'arte teatrale z delom I. Sveva «Le cugine».

CORSO 17.15-22.00 «Signore e signori» buonanotte.

MODERNISSIMO 17.30-22.00 «Una vita venduta» E. M. Salerno in G. Amato. Barvni film.

CENTRALE 17.00-21.30 «2 super colt a Brooklyn». R. Leipmann in D. Shelly.

VITTORIA 17.00-22.00 «La vera gola profonda». Barvni film. Preveden mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 16.30-22.00 «La pattuglia del dobermann al servizio della legge».

PRINCIPE 17.30-22.00 «Quelli del calcio» 38s.

Nova Gorica

in okolica

SOCIA «Veseli gangsterji» — zahodnonemški barvni film ob 18.00 in 20.00.

SVOBODA «Prisli so ponosi» — ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.

DESKLE «Zakaj te moč pušča samo» — ameriški barvni film ob 19.30.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Tavasani, Korzo Italija 10, tel. 25-76.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU

Danes ves dan in ponoči je v Trzinu dežurna lekarna Al Redentore, Ulica Fratelli Roselli, 24, tel. 72340.

Na procesu proti obožencem petoveljskega atentata

Odv. Pedroni pripisuje krivdo «znanim levičarskim skrajnežem»

Zahteva popolno oprostitev F. Larocce Danes bo govoril odvetnik Maniaco

Na procesu proti obožencem petoveljskega atentata je včeraj bil na vrsti odv. Pedroni, ki je po treh urah govora, v katerem je naprtil odgovornost za atentat «znanim levičarskim skrajnežem», zahteval oprostitev Furia Larocce. Zagovornik se je ob začetku včerajšnjega zasедanja razburil, češ da ga niso obvestili, da bo moral govoriti in dejal: «Ostali zagovorniki ne vidijo v meni kolega, ampak misovca, zato se danes nisem predstavil». Prosil je torej predsednika Marsija, naj mu dovoli, da govori zadnji, vendar je predsednik zavrnil to zahtevo in mu dovolil le četrto uro odnora, da se pripravi.

Odv. Pedroni je razdelil svoj govor na dva dela. Najprej je ovrgel indice in v zvezi s tem naglasil, da je prizivna razprava odgovarjala šele tiste temne senice, ki so ostale po koncu prvostopenjskega procesa. Tu gre predvsem za dodatno preiskavo o podobnosti med glasnim neznanca, ki je 31. maja 1972 zvalil karabinjerje v past in glasnem obožencem. Zagovornik je naglasil, da je dodatna preiskava ugotovila, da ni nihče od sedanjih obožencev avtor anonimnega telefonskega poziva. Druga pomembna točka je zasluge švicarskih policijskih funkcionarjev, ki so zanikali, da bi bil oboželec. Resen pripeteljski eksplziv iz švice, zanikali so tudi možnost, da bi

kjerkoli v švici imeli razstrelivo vrste T4. Zagovornik je še dejal, da je sedaj povsem jasno, da je superperič Walter Di Biaggio lažgal, kar izhaja tudi iz dejstva, da je večkrat spremenil verzijo o izvoru razstreliva.

V «političnem» delu svojega posega je odv. Pedroni dejal, da je za ta proces nepomembno, če so karabinjerski častniki potvarjali resnico ali ne. «Ljudje se spreminjajo, uniforma pa ostane», je dejal in navajal, da z obrambo karabinjerjev brani republikanske institucije. Po drugi strani pa je po njegovem mnenju res, da je bila preiskava površna. Tako preiskovalci niso preverili nekaterih okoliščin, ki so bistvenega pomena. Zagovornik je dejal, da ni nihče preveril morebitne povezave atentatorjev z «levičarskimi prevratniki», konkretno s Feltrinellijevim tolpom, saj je Feltrinelli izgubil življenje prav pri nastavljanju razstreliva T4. Poleg tega pa bi bilo treba po mnenju odv. Pedronija preveriti, če ni avto simca 1000 tridesenske registracije, ki so ga nekatere priče videli v Petovljah nekaj dni pred atentatom, povezan z «znanim levičarsko prevratniško skupino iz Tridenta».

Proces se nadaljuje danes; govoril bo zagovornik Giorgia Budicina in Enza Badina, odv. Maniaco.

Nov odbor proseškega združenja staršev

V prostorih osnovne šole na Proseku, se je v sredo zvečer sestel 13-članski odbor združenja staršev proseške osnovne šole, ki je bil izvoljen na občnem zboru združenja 10. t.m. Na podlagi statuta združenja so na prvi seji razdelili funkcije posameznim odbornikom. Za predsednika je bil izvoljen Bruno Ukmar, tajnica Dragica Grušen, blagajničarka pa Verica Gerbini. Nato so razpravljali o izidih volitev za mednarodne svete, ki so bile 14. t.m. in o vlogi, ki jo imajo predstavniki staršev v mednarodnih svetih. Govor je bil tudi o raznih šolskih problemih, o bližnjem miklavževanju za osnovšolske otroke, ki ga bo

INTERVJU EDVARDA KARDELJA AVSTRIJSKEMU «PROFILU»

Pravne in moralne osnove zavzemanja Jugoslavije za manjšini v Avstriji

Član predsedstva SFRJ in predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije Edvard Kardelj je 13. novembra — kot smo že poročali — dal uredniku avstrijskega tednika «Profil» dr. Robertu Buchacherju dolg intervju o položaju slovenske in hrvaške narodne skupnosti v Avstriji ter o jugoslovansko-avstrijskih odnosih. Intervju je, kot znamo, naletel na velik odmev, saj so ga v daljših izlečkih objavili tudi v drugih avstrijskih časopisih, pa tudi drugod po svetu je bil o njem govor. Ker gre za vprašanje slovenske manjšine na Korškem in skratki tudi za osnova naša jugoslovanske politike do nacionalnih manjšin, objavljam Kardeljeva izjavljanja v celoti.

VPRASANJE: Kateri so po vašem mnenju pravni temelji jugoslovanske angažiranosti za slovenske narodnostne skupine v Avstriji?

ODGOVOR: Pravni temelji jugoslovanske angažiranosti izhajajo predvsem iz cele vrste mednarodno-pravnih dokumentov, ki pravno ali vsaj zelo močno moralno zavzuejo vse deleže, vstevši Avstrijo in Jugoslavijo. Tu mislim na take dokumente, kot so ustanovna listina Združenih narodov, mednarodna konvencija za preprečevanje vseh oblik rasne diskriminacije, mednarodni pakt o državljanskih in političnih pravicah ipd. V neki meri pa spada v kategorijo takšnih listin tudi sklepna listina konference o evropski varnosti in sodelovanju. Avstrija in Jugoslavija sta podpisali vse te in podobne listine in se torej s tem zavezali, da jih bosta tudi izvajali. To sicer tako Jugoslavija kot Avstrija zahtevata tudi od drugih. Na vse to se je avstrijska vlada sklicevala tudi takrat, ko je upravičeno zahtevala ugoden položaj za svojo manjšino v Južni Tirolski. Zato so naši ljudje še toliko bolj ogorčeni nad omalovaževalnim odnosom vladajočih krogov avstrijske države do teh mednarodnih listin, ko gre za obveznosti same Avstrije.

Problem manjšin je sestavni del boja proti preživelim odnosom

Takšno moralno pravico nam daje tudi stanje humanistične in demokratične zavesti sodobnega človeštva. Konec koncev si sodobno človeštvo zdaj na vso moč prizadeva, da bi premagalo ostanke starih imperialističnih in kolonialističnih odnosov do narodov. Problem manjšin pa ni nič drugega kot sestavni del tega boja. Prav zato bi bilo treba i-

Klavzule državne pogodbe pomenijo samo minimum manjšinskih pravic

Drugi, zelo konkreten in trdno opredeljen pravni temelj jugoslovanske angažiranosti za slovensko oziroma hrvaško narodnostno manjšino na Korškem, Stajerskem in Gradiščanskem p. je državna pogodba o upostavitvi neodvisne in demokratične Avstrije. Omenil bi, da sem bil voditelj jugoslovanske vladne delegacije, ki je sodelovala v pripravljanju te pogodbe. Zato mi je snov državne pogodbe dobro znana, zlasti se ti isti njeni deli, ki se nanašajo na jugoslovansko-avstrijske odnose, vstevši tudi odgovornost Avstrije za položaj Slovencev in Hrvatov v njej. Bili smo kar najbolj neposredno zainteresirani za upostavitve nove, demokratične Avstrije in za »reditev vseh vprašanj, ki so oteževala odnose med državama. Aktivno smo podprli v glavnem celotno državno pogodbo, izvzemši del o slovenski in hrvaški manjšini v Avstriji, ki ni ustrezal našim zahtevam niti našim pojmovanjem o tem, kakšni naj bodo pogodbene, ki jamčijo dolgoročne in dobre sosedske odnose med Jugoslavijo in Avstrijo. Vendar pa smo državno pogodbo podpisali, menč, da njene klavzule o manjšinskem vprašanju pomenijo samo minimum pravic manjšin, ne pa tudi popolno zagotovitev narodnostne enakopravnosti manjšin v Avstriji.

Pričakovali smo, da bo Avstrija zavoljo svojega notranjega mednarodnega mira storila več od tega, kar je zapisano v državni pogodbi, in da bo zagotovila tak enakopraven položaj narodnosti, ki bo omogočila, da se bodo Slovenci in Hrvati v Avstriji čutili enakovredne ne samo kot državljani pred zakonom, ampak tudi kot narodnost, to se pravi, č. bo Avstrija sprejela take zakone, ki bodo ti manjšini obvarovali pred nasilno asimilacijo. Vsi pr vemo, da nasilnost asimilacije ni samo v neposrednem prepovedovanju jezika in narodnostne kulture in podobnih političnih pritiskih, ampak tudi v takšnem ekonomskem, socialnem in političnem položaju manjšine, ki posameznega pripadnika te manjšine, po logiki osebnih interesov, sil, da se odgovorjuje svoji narodnostni pripadnosti, č. si hoče pridobiti resnično enakopravnost z državljani vladajoče narodnosti.

Dobri odnosi med Avstrijo in SFRJ pomemben dejavnik mira v Evropi

Vrh tega so dobri odnosi in sodelovanje med Avstrijo in Jugoslavijo pomemben dejavnik mira in stabilnosti meddržavnih odnosov v tem delu Evrope, se pravi celotnega sistema evropske varnosti. Tako Jugoslavija kot Avstrija sta glede tega odgovorni pred tistim duhom evropske kolektivne varnosti, ki ga je uveljavila evropska konferenca v Helsinkih.

In takšnega sodelovanja zares ne ovira nič drugega kot nereseno vprašanje slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji. To je eden od razlogov, zaradi katerih Jugoslavija vztraja pri rešitvi manjšinskega vprašanja, in to ne takšni, s katero bi ga zameglili in odrinili na stranski trgi naših odnosov, temveč resnično rešitvi v korist osnovnih interesov narodnega obstoja slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji.

Ravno zaradi tega in kljub sedanjim slepi ulici, iz katere v tem trenutku, kot se zdi, ni videti izhoda — vendarle verjem, da bodo politični realizem in trajnejše politične konstante prevladali nad potrebami trenutne medstrankarske konjunktive v Avstriji. Mi smo že doslej dokazali, čeprav Avstrija že 21 let ne izpolnjuje svojih obveznosti do slovenske in hrvaške manjšine, da medsebojnega sodelovanja ne blokiramo in ne pogojujemo izključno z odnosom avstrijske vlade do narodnih manjšin. Imeli smo

Avstrija ni izpolnila določb pogodbe

Zal se naša pričakovanja niso izpolnila. Se danes, enaindvajset let po tistem, ko je bila podpisana državna pogodba, je položaj slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji poglavitni problem v bilateralnih odnosih med našima državama. Se več, ne samo, da Avstrija ni storila več kot terjajo določbe državne pogodbe, se pravi to, kar danes terja sodobna demokratska vest človeštva, ampak ni izpolnila niti samih določb te pogodbe. Z se tem pa se ta problem zastavlja tudi kot problem mednarodno-pravnih obveznosti neke države — da izpolni mednarodno pogodbo, ki jo je podpisala. Jugoslavija ima pravico vztrajati pri izpolnitvi teh obveznosti.

VPRASANJE: In moralni temelji jugoslovanske angažiranosti za Slovence in Hrvate v Avstriji?

ODGOVOR: Da, trdno sem prepričan, da ima Jugoslavija tudi moralno pravico angažirati se v tem vprašanju. Za Slovence in

dovolj širine, medsebojnega zaupanja in razumevanja tudi za avstrijske nacionalne interese. Vendar smo prepričani, da je ne samo v nas, temveč tudi v avstrijsko korist, če ta problem ne obremenjuje naših odnosov.

Velika iluzija pa bi bila misliti, da bo ta problem sam po sebi izgubil svojo težo in ostrino samo zato, ker se ne rešuje. Nasprotno, navzkrižja zaradi tega problema se bodo vse bolj razvnela ne samo v medsebojnih avstrijsko-jugoslovanskih odnosih, temveč tudi v sami Avstriji, čim dalje bodo zavlačevali z njegovo resnično rešitvijo. V času, ko boj za svobodo in enakopravnost narodov postaja eno poglavito gibal napredka sodobnega človeštva, bi bilo nesmiselno pričakovati, da se lahko sredi Evrope, ki se povrh rača trka na prsi s svojo demokracijo — dolgoročneje obdrži kak popolnoma nasproten zgodovinski tok.

Meje vse bolj postajajo zgodovinski anahronizem

Toda zavest sodobnega človeštva je že dosegla humanistično raven, po kateri ravno meje postajajo vse bolj zgodovinski anahronizem. Kakršnakoli oblika o-zemeljskih pretenzij — se zlasti danes v Evropi — v trenutku, ko narodi začnejo spoznavati, da gre za to, kako odpraviti meje oziroma kako jih vzajemno odprati in jih narediti čim bolj svobodne za prehode ljudi, ne pa za to, kako bi jih spreminjali, je resnično zgodovinski anahronizem. Kar zadeva odnose med Avstrijo

Potrpljenje in dobra volja nista naletela na razumevanje

VPRASANJE: Kakšni so bili motivi in pričakovanja Jugoslavije, ko je podpisovala avstrijsko državno pogodbo?

ODGOVOR: Jugoslavija je bila predvsem zainteresirana, da bi imela na svoji meji takšno demokratično in nevtrarno Avstrijo, s katero bi lahko živila v miru in vsestranskem sodelovanju. Ta interes je temeljil tudi na našem prepričanju, da se je avstrijski narod zgodovinsko konstituiral in razvil v samostojen narod z vsemi atributi, značilnimi za ta družbeno-zgodovinski pojav in da ima avstrijski narod zaradi tega pravico do svoje samostojne in neodvisne države in mednarodne enakopravnosti. In nazadnje smo bili prepričani, da tak naš interes hkrati ustreza tudi interesu širših ciljev — ne le ciljev sodelovanja med sosednimi državama, temveč tudi tistih, ki zadevajo prihodnjo kolektivno varnost v Evropi.

Državna pogodba je v glavnem zagotovila podlago za tak položaj in takšno vlogo Avstrije v tem delu sveta, kakor tudi za popolno neodvisnost in enakopravnost avstrijskega naroda in za njegov svobodni družbeni razvoj. Upoštevali smo položaj in vlogo Avstrije, kakor tudi mednarodno politično konvencijo po drugi svetovni vojni v Evropi, ki ni bila naklonjena dosledni demokratični rešitvi problema manjšin v Avstriji, smo se odločili podpisati državno pogodbo, čeprav nismo bili zadovoljni z »jenimi rešitvami, ki so zadevale status slovenske in hrvaške manjšine. Boli smo se, da bodo nekateri krogi v Avstriji izkoristili nedoelčanost določil o položaju manjšin za omejevanje njihovih pravic, ne pa za njihovo vsestransko demokratično uresničevanje. Življenje je na žalost potrdilo, da je bila ta naša bojazen upravičena. Jugoslavija je doslej kazala maksimum potrpljenja, dobre volje in pripravljenosti za konstruktivno sodelovanje pri reševanju tega zgodnjega problema v jugoslovansko-avstrijskih odnosih. Dejstvo pa je, da na drugi strani ni naletela na razumevanje.

VPRASANJE: Jugoslavija je po letu 1945 postavljala teritorialne zahteve do južne Korške. Tem zahtevam se še od-povedali, ko zanje niste več našli podpore pri Britancih in pri Sovjetski zvezi. V dolocilih 7. in 9. člena državne pogodbe je Jugoslavija videla nekašno kompenzacijsko; kaj se konkretno od tega pričakovali?

ODGOVOR: Ko je Jugoslavija po drugi svetovni vojni postavljala o-zemeljske zahteve, je želela, da bi se deli slovenskega naroda, ki od davnih življenj na tem območju, pridružili matičnemu narodu in da bi jih po tej poti vsestransko zavarovali pred uničevanjem, ki traja že daljše obdobje, zlasti hudo pa je bilo med drugo svetovno vojno. Takšno stališče Jugoslavije je bilo zasnovano tudi na dejstvu, da Avstrija ni spoštovala niti obveznosti, ki jih je glede manjšin sprejela po prvi svetovni vojni s senzerensko pogodbo in da je v tem obdobju prišlo do množični raznarodovalne akcije, ki je doživela vrhunec v obdobju tretjega rajha.

«Prastrah» orožje za prikrivanje politike denacionalizacije

Vendar mislim, da zdaj nima smisla o tem razpravljati. Zdaj so drugi časi in problemi se zastavljajo na drugačen način. Jugoslavija pa je s to pogodbo sprejela obveznost, da bo zaščitila manjšino. To je izhodiščna točka za reševanje zgodnjih problemov enakopravnosti slovenske in hrvaške manjšine v današnji Avstriji. Vrh tega sta tako Jugoslavija kot Avstrija podpisali v Helsinkih deklaracijo o priznavanju evropskih pravic o priznavanju evropskih pravic in se s tem odpovedali o-zemeljskim pretenzijam. Potem-takem ljudje, ki v Avstriji stajajo ljudstvo z domnevnimi jugoslovanskimi o-zemeljskimi pretenzijami, zavestno meglijo sedanjo realnost, da bi preprečili ali otežili avstrijsko-jugoslovansko dogovarjanje o položaju manjšin. Ta ko imenovani avstrijski »prastrah

Na filmskih platnih

Alberto Lattuada: Oh, Serafina!

Alberto Lattuada je nedvomno pomemben režiser, od njega pa si ne moremo npraje pričakovati dober film. Njegov opus prehaja z lahkoto od odličnih filmov na padece. V zadnje skupino spada film «Oh, Serafina!», ki predela Bertov roman v filmsko medij. Protagonisti je Renato Pozzetto, katerega izrazne sposobnosti se nam zdijo vedno bolj omejene; poleg njega vidimo dve neobičajni lepi igralki ki Furlanico Danilo Di Lazzaro in Angelico Ippolito ter skupino dobrih stranskih igralcev.

Lattuada je preveč prepričan v pridigrski značaj lastnega filma, filmski material kot tak pa obdelava na površnem način. Le ponekod imamo zabavne momente,

Z mlado črko iz Philadelphie v ZDA se je priroda kruto poigrala. Rodila se je brez rok. Toda to pogumni črki ni preprečilo, da bi ne postala srečna mati, ki sama brez tuje pomoči zgledno neguje svoje otročičke

Patronat KZ - INAC svetuje

Ali so kmetje resnično državljani B kategorije?

Večino evropskih držav je v zadnjih letih zajela huda gospodarska in monetarna kriza, ki je prizadela in neusmiljeno pritiska predvsem na revnejše sloje in na delavski razred. Vendar so tudi med posameznimi delavskimi kategorijami bistvene razlike in prav neposredni obdelovalci nesporno pritiče vse prej kot zaviljiv pri-mat socialno in ekonomsko najbolj zastopljene sloja, ki še danes ne more uveljaviti vseh svojih osnovnih pravic.

Vabilo na srečanje najmlajših filmskih ustvarjalcev

V dneh 17. in 18. decembra bo v Ljubljani XII. srečanje pionirjev, najmlajših filmskih ustvarjalcev v Sloveniji. Srečanje organizira Zveza prijateljev mladine Slovenije, Združenje filmsko-vzgojnih delavcev Slovenije ter Zveza kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije. Srečanje vključuje v jugoslovanski sklopi, igre pod geslom enakega, zdravega, lepota in se ga lahko udeležijo posamični mladinci ali skupine, vendar je največja starost 15 let.

Filmi so lahko na katerokoli temo in število filmov ni omejeno, vendar le 8 in 16 mm, dolžina filma pa naj bo največje 15 minut. Filmi so lahko črno-beli ali barvni, zvočni ali nem. Če so zvočni morata biti zvočna oprema na posebnem magnetofonskem traku ali nanesena na filmski trak. Prijave za vsak film posebej morajo prispeti do 1. decembra, film pa do 5. decembra 1976 na naslov: Pionirski dom, oddelke za filmsko vzgojo, Ljubljana, Trg XII. kongresa ZKJ 1.

Filmi naj se pošljejo priporočeno. Pregledala jih bo žirija, ki jo imenuje pripravljali odbor. Najboljše filme bodo predvajali na javni projekciji 17. in 18. decembra v Ljubljani.

Organizatorji srečanja vabilo k sodelovanju vse filmske materije, ki so se sodelovali na teh srečanjih, člane klubov ali tudi posameznike, posebej vabilo filmske materije iz zamejstva.

Na filmskih platnih

Alberto Lattuada: Oh, Serafina!

Alberto Lattuada je nedvomno pomemben režiser, od njega pa si ne moremo npraje pričakovati dober film. Njegov opus prehaja z lahkoto od odličnih filmov na padece. V zadnje skupino spada film «Oh, Serafina!», ki predela Bertov roman v filmsko medij. Protagonisti je Renato Pozzetto, katerega izrazne sposobnosti se nam zdijo vedno bolj omejene; poleg njega vidimo dve neobičajni lepi igralki ki Furlanico Danilo Di Lazzaro in Angelico Ippolito ter skupino dobrih stranskih igralcev.

Lattuada je preveč prepričan v pridigrski značaj lastnega filma, filmski material kot tak pa obdelava na površnem način. Le ponekod imamo zabavne momente,

Na filmskih platnih

Lattuada je preveč prepričan v pridigrski značaj lastnega filma, filmski material kot tak pa obdelava na površnem način. Le ponekod imamo zabavne momente,

RADIO VIZIJA

PETEK, 26. NOVEMBRA 1976

ITALIJANSKA TELEVIIZIJA
Prvi kanal
12.30 Poljudna znanost: Italijansko podeželje
13.00 Srečanje z «Gruppo popolare favareses»
13.30 DNEVNIK in Danes v parlamentu
14.10 Tečaj nemščine
17.00 Princ iz sanj, zaključno nadaljevanje
17.30 Zlati cekin
18.15 Poljudna znanost: Obisk v muzeju
18.45 Sever kliče Jug, Jug kliče Sever
19.20 Program za mladino: Član družine
19.45 Almanah
20.00 DNEVNIK
20.45 Kojak: PRIPRAVE NA ZENITEV

Lbottson je prišel iz zapore po letih, ki jih je prebil za rešetkami. Komaj je na svobodi, začne groziti Kojaku in njegovi družini, ker da je bil Kojak kriv njegove aretacije in obsodbe. In prav v tem trenutku je Kojakova najbolj priljubljena nečakinja Aleksandra na tem, da se poroči. Zato je Kojak ves čas buden in se posebej pazi na priprave za poroko. Toda policija, kot kaže, ne more blokirati bivešega izsiljevalca. Po dolgih raziskavah pa vendarle odkrijejo nekaj podrobnosti, med drugim tudi to, kako je bil umorjen Lbottsonov tovariš v celici...

21.40 DNEVNIK 1 — REPORTER
22.20 Pregled današnjih prireditvev
Ob koncu DNEVNIK, Danes v parlamentu in Vremenska slika

Drugi kanal
12.30 Vidim, slišim, govorim: Knjižna oddaja
13.00 Dnevnik 2 — Ob 13. uri
13.30 Slovacek: Umestnost, kinetika in hibernetika
17.00 Program za mladino
17.50 Quaquaro: Prašček
18.00 Poljudna znanost: Uvod v fotografsko izrazoslovje
18.25 Rubrike dnevnika 2: Parlament in Sport
18.45 Na mejah Arizone: VOJAKI BIZON
Zaradi neprestanih neredov in nasilja v Tucsonu se nekaj meščanov obrne na vlado, da naj bi poslala v mesto deseti eskadron konjenice, to se pravi vojaško formacijo, ki jih sestavljajo še črnski vojaki. Tem pravijo «vojaki bizon», kajti njihovi lasje so zelo podobni dlaki bizonov. Nasilni Hilliard pa noče sprejeti te žalive in pošlje nekaj ljudi, ki naj bi najeli dovolj plačancev za napad na vojake. Člani družine Cannon pa se postavijo na stran vojakov, ki uvedejo vojaško sodišče in prisilijo meščane, da izročijo orožje, nato postavijo svoj tabor pred mesto v pričakovanju...

DNEVNIK 2 — ODPRTI STUDIO
19.45 Na izvoru mafije: ZAKON
20.45 V današnjem, drugem nadaljevanju se bomo znašli na Siciliji leta 1785. Andrea Lo Bianco je obsojen na prisilno delo, toda zbeži v Palermo, kjer se zateče v neko cerkev. Bil je nekoč zvest sluga princa Emmanuela della Morre, ki pa je na misteriozen način umrl. Ker se Armando della Morra, boji, da ima Lo Bianco dokaze, da je on umoril brata, da bi se s tem polastil naslova in zemlje, ga je protizakonito obsodil. Mlad plemenitaš Pietro pa pomaga Lo Biancu pobegniti. Pietro je namreč član tajne napol verske sekte Beati Paoli, ki so jo ustanovili, da bi se bojevali proti krivicam, ki jih plemstvo izvajajo nad ljudmi. In Lo Bianco, ki zaupa Pietro, se pridruži sekti in se s krvno prisego obveže, da bo slepo verjel in ubogal, kar mu bo naloženo, oziroma naročeno

22.00 Portrait mesta: Modena
Ob koncu DNEVNIK — ZADNJE VESTI

JUGOSLOVANSKA TELEVIIZIJA
Ljubljana
8.10 14.10 in 16.00 TV šola: Računstvo, Izkoriščanje Jadrana, Pionir, Ruščina, Vrtec, Dnevnik itd.
9.55 Prenos iz zvezne skupščine
17.10 Krizem kražem
17.25 Morda vas zanima: O odpravi zelenega zmaja
17.55 Obzornik
18.10 Ansambel Borisa Terplava in Henekov ansambel
18.45 OD DREVEŠA DO HISE
Uresničevanje zakona o združenem delu
19.15 Risanca
19.30 DNEVNIK
19.55 Tedenski notranjepolitični komentar
20.05 Ze dobitve? angleška humoristična oddaja
20.35 CIKAŠKE ULICE, dokumentarna oddaja
Film pripoveduje o Chicagu, mestu nasilja, umorov in ropov
21.30 DVOJNO ZAVAROVANJE, film
Gre za napeto kriminalno, v kateri igrajo Richard Crenna, Lee J. Cobb, Robert Webber itd.
22.40 DNEVNIK

Koper — barvna
19.55 Otroški kotiček
20.15 DNEVNIK
20.35 Zakleti rušilec, celovečerni film
22.20 Glasbeni nokturno: Milan Stibij: Sladček in vrtinca
Zagreb
19.30 DNEVNIK
21.00 Otkriv za nekaj poz, zabavno - glasbena oddaja
20.30 Made in Sweden
21.05 Jeceda, serijski film
21.55 DNEVNIK

TRST A
7.00, 10.00, 11.30, 12.45, 14.00, 15.30, 18.00 in 19.15 Poročila; 7.20-12.45 Dom in izročilo: Dobro jutro, Glasba in kramljanje, Slovenske žene, Koncert, Jazovski utrinek, Včerašnji poklici, Glasba po željah; 13.00-15.30 Za mlade: Sestane, Kulturna beležnica, Z glasbo po svetu. V zrcalu časa, Glasba; 16.00-19.00 Kultura in delo: Simf. dela delželnih avtorjev: Koncert za violončelo, klavir in orkester. Za najmlajše. Priprave, vmes lahka glasba.

KOPER
7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 16.00, 18.30, 20.30 Poročila; 7.40 Jutranja glasba; 8.35 Barv v glasbi; 10.00 Z nami je... 10.35 Pesem dneva; 10.45 Glasba in nastopi; 11.15 Orkester RTV Zagreb; 12.05 Glasba po željah; 14.35 Ital. zbori; 15.45 La Vera Romagna; 16.45 Z. Ansambel Borisa Kovačiča; 17.00 Kulturna panorama; 17.10 Popkave; 17.30 Primorski dnevnik; 17.45 Občan pred mikrofonom; 18.00 Topopops; 18.25 Naši zbori; 20.00 Glasba in petje; 21.35 Simf. koncert; 22.45 Jazz.

RADIO 1
7.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00,

Horoskop
vašem delu. Skušajte odpraviti prehodne težave.
DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Umirite svojo dejavnost in vnesite red v svoje poslovanje. Nekaj prijetnih večerov.
TEHTNICA (od 23. 9. do 22. 10.) Neka krivica vam bo spravila s tira. Kmalu bo vse zopet v najlepšem redu.
SKORPIJON (od 23. 10. do 21. 11.) Če mislite oditi na potovanje, si izberite pravo družbo. Veseljaško življenje je utrudljivo.
STRELEC (od 22. 11. do 20. 12.) Škodolželjnost ne miruje in to boste občutili. Prijateljski nasveti vam bodo pomagali iz zagate.
KOZOROG (od 21. 12. do 19. 1.) Vaše težnje bodo našle razumevanje. V čustvenih odnosih kakor po navadi.
VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Ne-ka želja se vam bo vsaj delno izpolnila. Navdušenje naj vas ne zavade s poti.
RIBE (od 20. 2. do 20. 3.) Odločitev v družini bo poravnala neke stare spore. Potrpite se, da ne boste povzročali ljubljene osebi nepotrebnih skrbi.

KOŠARKA

V POKALU POKALOV

Peterka Forsta v četrtfinalu

V tekmovalju za Koračev pokal sta napredovala tudi IBP in Alco

Včeraj so v raznih evropskih mednarodnih košarkarskih tekmovanjih odigrali te tekme:

Pokal pokalov (osmina finala)
Forst (Italija) - Hogsbo (Švedska) 107:85 (prva 101:95)
Slavija (CSSR) - Ijsboerke (Belgija) 95:96 (83:96)
Besiktas (Turčija) - Steaua (Romunija) 84:66 (55:77)
Juventud Badalona (Sp.) - Boroughmuir (Škot.) 126:64 (114:66)
Villeurbanne (Fr.) - Trend (Av.) 96:74 (83:92)

V četrtfinale so se uvrstile te ekipe: Forst, Slavija, Steaua, Juventud, Villeurbanne.

Pokal Korač
IBP (Italija) - Aris (Grčija) 118:68 (prva: 79:88)

Združenje slovenskih športnih društev v Italiji
sklicuje v sredo, 8. decembra 1976, ob 8.30 v prvem in ob 9. uri v drugem sklicanju v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ul. Geppa 9

6. REDNI OBČNI ZBOR

- Dnevni red:**
1. Otvoritev občnega zbora
 2. Izvolitev predsedstva občnega zbora
 3. Izvolitev volilne komisije
 4. Poročila
 5. Pozdravi in diskusija na poročila
 6. Razrešnica staremu odboru
 7. Volitve novega odbora
 8. Razno

TELOVADBA

PO OLIMPIJSKIH IGRAH V MONTREALU

Sovjetska ženska reprezentanca se izmika srečanju z Romunijo

V zadnjih mesecih ni bilo še nobenega neposrednega srečanja med najboljšimi telovadkami obeh držav

Dolgoletna absolutna prevlada sovjetskih telovadk v svetovni tekmovalni areni je gotovo v sovjetskem gimnastičnem taboru ustvarila občutek nadvladanosti, nepremagljivosti in elitnosti. Prav zato je bil, verjetno, izreden uspeh mlade Romunka Nadie Comaneci na letošnjih olimpijskih igrah (kjer je dosegla take rezultate, kot še nobena telovadka in telovadec pred njo) hud udarec za sovjetsko telovadno šolo. Res je sicer, da so tudi razne Kimove, Turiševe in druge posegale po najvišjih mestih, toda to krat se je zgodilo nekaj, kar se doslej ni: pot do zlata jim je bila vedno zaprta. Prva dama mednarodnih olimpijskih iger je bila Nadia Comaneci.

Povsem očitno je, da si sovjetska reprezentanca vrsta po tem udarcu na igrah v Montrealu še ni opomogla. Romunska ženska telovadna vrsta je nenadoma vstala pred sovjetskimi telovadkami kot zapreka, preko katere ne morejo več splezati. In tako jim ni preostalo drugega kot to, da se te »zapreke« pač ne lotijo.

In res: če sledimo večini telovadnim tekmovaljem in srečanjem po olimpijskih igrah vidimo, da so se Sovjetjine izgubile vseh tistih prireditev, na katerih so nastopale Romunka.

V preteklem tednu je bilo v Nagoi na Japonskem veliko mednarodno tekmovalje za »Pokal Kunio«, na katerem je nastopila celotna romunska ženska vrsta, sovjetsko vodstvo pa je poslalo na Japonsko le svojo drugo »garnituro«. Romunka so nastopile še v Grčiji, Zah. Nemčiji in... Sovjetjin tam ni bilo.

Medtem so organizirali v Tokiju veliko tekmovalje, na katerem pa ni bilo Romunk, zato pa so Sovjetji tja poslali svojo prvo vrsto.

8. decembra bo v Milanu velika ženska mednarodna telovadna prireditev, za katero so se Sovjetji prijavili že pred časom in so tudi napovedali, da bo nastopila Kimova. Ko pa so izvedeli, da bo v Milanu telovadila tudi Comaneci, so odgovorili nastop svojih najboljših telovadk »zaradi že prej sprejetih obveznosti«.

Sovjetjin tako ne bo v Milanu, zato pa bodo telovadile decembra v ZDA in januarja v Kanadi, kjer pa seveda ne bo... Romunk.

Očitno je torej, da se vodstvo sovjetske reprezentance po olimpijskih igrah v Montrealu načrtno izmika neposrednemu srečanju z izredno romunsko žensko telovadno vrsto, kar je pravzaprav nenavadno. Znano je namreč, da je podoben položaj tudi med moškimi, kjer pa so sovjetski antagonisti izredni japonski telovadci, vendar se doslej še ni zgodilo, da bi prišlo do tako očitnega izmikanja, kot pri dekletih.

Kaj je torej v ozadju: taktika ali strah? Odgovora na to še ni, in vsekakor bo treba počakati, kaj bo pokazala bodočnost (predvsem pa

Alco (Italija) - Panionios (Grčija) 89:58 (96:72)
V višje kolo sta se uvrstila IBP in Alco.

Pokal Ronchetti (ženske) (osmina finala)
Toulouse (Francija) - Celta (Španija) 72:52 (67:71)
Rapid (Romunija) - Logis (Bel.) 77:55 (98:65)

Lokomotiv (Bolgarija) - Lodz (Poljska) 72:52 (67:71)
Rapid (Romunija) - Elizur (Izrael) 82:53 (97:82)
Southgate (Anglija) - Bayern (ZRN) 65:54 (51:72)
V četrtfinale so se uvrstile peterke Toulouse, Bayer, Lokomotiv, Rapid in Bayern.

Pokal pravkov
Mobilgiring (Italija) - Leverkusen (ZRN) 96:80

Bolzano in Gardena vodita na lestvici po 4. kolu italijanskega državnega prvenstva v hokeju na ledu. Oba imata po 6 točk, sledita pa Alleghe in Brunico s 4, nato Cortina in Renon z 2, Valpellice pa je brez točk.

45. mednarodni avtomobilski rally Mont Carlo bo startal istosčasno iz desetih mest, in sicer bodo to: Almeira, Kopenhagen, Frankfurt, Lizbona, Monte Carlo, London, Pariz, Rim, Solun in Varšava.

Tekmovalje bo trajalo od 22. do 28. januarja 1977 in bo veljalo za svetovno prvenstvo (1. vožnja).

Poljak Fibak je na mednarodnem teniskem turnirju v Kopenhagnu premagal Italijana Panatto s 6:7, 6:3 in 6:2.

Kontovelske odbojkarice so v mladinskem prvenstvu le s težavo odpravile šesterko CUS iz Trsta

ODBOJKA

TEDENSKI PREGLED

Bor si je praktično že zagotovil obstanek v prvenstvu moške B lige

Tudi v ženski B ligi so borovke trdno na prvem mestu, medtem ko sta Breg in Sokol še brez točk

Vodna prvenstvena odbojkarica tekmovalja postajajo vse bolj zanimiva, saj pridejo odločilna srečanja šele na vrsto. V konkurenci mladink A in B lige pa je izločilno tekmovalne skupini še edini brez točk.

ŽENSKA B LIGA

Odbojkarice Sokola so bile v drugem prvenstvenem nastopu že na pragu velikega presenečenja. V Gorici so namreč povedle proti AGI kar z 2:0. V nadaljevanju gostje niso bile več zanesljive in domačinke so tako pospravile prvi, izredno dra-

govenci točki. V pordenonskem derbiju je Libertas odpravil Volley Ball šele po petih setih igre. Tako je v tej skupini Libertas še edini neporažen. Sokol je v tej izredno izenačeni skupini še edini brez točk.

IZIDA
AGI Gorica - Sokol 3:2
Volley Ball - Libertas PN 2:3
PRIHODNJE KOLO
Volley Ball - AGI, Sokol - Libertas Pordenon

LESTVICA
Libertas Pordenon 2 2 0 6 4 4
Volley Ball PN 2 1 1 5 4 2
AGI Gorica 2 1 1 5 5 2
Sokol 2 0 2 3 6 0

V tretji podskupini je Bor v drugem nastopu prijetno presenetil. Res, da je bilo še precej napak, toda tudi prikazana odbojka je bila občasno odlična. Sodeč po dosedanjih nastopih bi moral biti Mogliano Veneto najhujši tekmelec v tej skupini. Brezkanke so imele že pred odhodom v Noventa Vicentino precej težav s sestavo ekipe za ta pomemben nastop. Sam začetek srečanja pa se je le odvijal niti v korist, nadaljnji dve poškodbi pa sta preprečili osvojitve prvih dveh točk.

Po dveh kolidih je v tej skupini Bor še neporažen, Mogliano Veneto in Primavera imata dve točki, Breg pa je praznih rok.

IZIDA
Bor - Mogliano Veneto 3:2
Primavera - Breg 3:1
PRIHODNJE KOLO
Bor - Primavera, Mogliano Veneto - Breg

LESTVICA
Bor 2 2 0 6 2 4
Mogliano Veneto 2 1 1 5 4 2
Primavera 2 1 1 4 4 2
Breg 2 2 0 1 6 0

MOŠKA B LIGA

Igralci Bora so tudi drugo domačo tekmo odločili v lastno korist. Z zmago nad CUS (Benetke) si je Bor že skoraj zagotovil obstanek v tej konkurenci.

Drugi tržaški zastopnik v tej skupini, Volley, pa je ostal praznih rok pred domačimi gledalci in z rezultatom, ki ne potrebuje nobenega komentarja.

IZIDA
Bor - CUS Benetke 3:2
Volley Trst - Monselice 0:3
PRIHODNJE KOLO
Monselice - Bor, CUS Benetke - Volley Trst

LESTVICA
Bor 2 2 0 6 4 4
Monselice 2 1 1 4 3 2
CUS Benetke 2 1 1 5 4 2
Volley Trst 2 0 2 2 6 0

MLADINKE (A IN B LIGA)
S tekmo Bor - OMA se je končal prvi del prvenstva v tej konkurenci. Po pričakovanju je zmagala šenjaška OMA, ki je v štirih nastopih izgubila samo set.

ZADNJI IZID
Bor - OMA 0:3
KONČNA LESTVICA
OMA 4 4 0 12 1 8
Bor 4 2 2 6 9 4
Breg 4 0 4 4 12 0

MLADINKE (NIŽJE LIGE)

Ne glede na to, da manjka v tej konkurenci samo še eno kolo do konca, je praktično že vse odločeno. Ekipa Julie je že končni zmagovalec. V predzadnjem nastopu je odpravila Slogo po treh setih igre. Precej težav pa je imel Kontovel preden je odpravil CUS.

IZIDA
Sloga - Julia 0:3
CUS - Kontovel 2:3
PRIHODNJE (ZADNJE) KOLO
CUS - Sloga, Julia - Kontovel

LESTVICA
Julia 5 4 1 13 4 8
Kontovel 5 3 2 11 8 6
Sloga 5 2 4 6 12 4
CUS 5 4 1 7 13 2

DEKLJE
Zaenkrat so mlade odbojkarice odigrale samo dve tekmi. Igralka Julie so najprej premagale ACLI od Sv. Jakoba in potem še Slogo. Četrta tekma v tej konkurenci CUS pa bo odigral krstno tekmo šele v začetku decembra.

IZIDA
ACLI Sv. Jakob - Julia 0:3
Julia - Sloga 3:1
PRIHODNJE KOLO
ACLI Sv. Jakob - Sloga, CUS - ACLI Sv. Jakob

LESTVICA
ACLI Sv. Jakob 0:3
Julia 3:1
Sloga 3:1
CUS 0:3

ATLETIKA

KOŠARKA

TEDENSKI KOMENTAR

LE BOROV MLADINCI ZMAGALI

Že jutri se bo pričelo prvenstvo dečkov, na katerem bo sodelovalo kar šest slovenskih ekip - V prvenstvu kadetov naši košarkarji niso igrali

Sobota in nedelja je bila za naše košarkarje izredno pestra. Poleg prvenstvenih nastopov sta bili tudi dve naši peterki zaposleni na dveh turnirjih (Jadran na turnirju za »Pokal CUS«, Borovi dečki pa so sodelovali na turnirju Ferroviana).

Le Bor zmagal

V prvenstvenih nastopih pa je v minulih košarkarskih kolu le Borova mladinska ekipa zmagala. Potrebni je bilo kar pet kol, da so »plaval« prvič slavili. Gre pa priznati, da so naši košarkarji proti ekipi SABA gotovo odigrali svojo najboljšo tekmo: pametno so napadali proti conski obrambi, v obrambi pa so pridno zapirali prostor.

Karel Ražem je bil tudi na Greti najboljši strellec z 21 točkami in je tako ohranil tudi prvo mesto na lestevici najboljših strelcev Borove ekipe.

Zopet pa so prijetno presenetili Opecni, ki so nudili še nepremagljivo Interju 1904 izredno močan odpor.

Breznamo ni šlo

Bregovi naraščalniki so v petem kolu naraščalnškega prvenstva le upali, da se bodo Ferrovianu močno upirali. Razpleti na igrišču pa so pokazali, da bo treba še in še trenirati, preden bodo naši košarkarji lahko enakovredno zaigrali z ostalimi tržaškimi ekipami.

Robi Barut je na lestevici strelcev presegel stotico in je za Borisom Vitezom naš najboljši strellec.

Kontovel niso igrali

V prvenstvu kadetov bi morali Kontovelci odigrati v nedeljo svojo prvo prvenstveno tekmo proti ekipi Don Bosco. Zaradi hudega mraza pa sta sodnika bila mnenja, da se tekma ne odigra.

Borovci so v tem prvem kolu po-čivali.

Startali bodo tudi dečki

Že jutri bo start tudi v prvenstvu dečkov, kjer bo naše zastopstvo dokaj števno.

V tem prvenstvu (v treh različnih skupinah) bo igralo kar šest naših peterk, in sicer: Bor A, Bor B, Breg, Dom Gorica, Kontovel in Polet.

Ze v prvem kolu pa bo slovenski derbi med Bregom in Borom A.

MLADINCI

IZIDI 5. KOLA
Polet - Inter 1904 50:55
SABA - Bor 51:83
Juventus - Pagnossin 59:69
Servolana - Italsider n.o.
Mobilcassa - Barcolana 85:38
Don Bosco - Sidertecnica 53:71

LESTVICA
Sidertecnica Tržič in Inter 1904 10, Italsider in Pagnossin Gorica 6, Polet, Mobilcassa Krmin in Servolana 4, Bor, Juventus in Don Bosco 2, SABA in Barcolana 0.

PRIHODNJE KOLO (28. 11.)
Barcolana - Bor (9.00 v Trstu, Ul. della Valle), Italsider - Polet (ob 14.00 v Trstu, Ul. Geppa 9)

NA STADIONU «1. MAJ»

V soboto kros v Trstu za pet naših srednjih šol

Organizator tega tekmovanja je šentjakobska NSS «Ivan Cankar»

Naši srednješolski bod. v soboto tekmovali drugič v tem letu. Srednja šola Ivan Cankar od Sv. Jakoba bo namreč priredila tekmo, ki jo v strni za dijakine in dijakine peth srednjih šol (Gregorčič - Dolina, Kosovel - Opčine, Erjavac - Rojan, Sv. Ciril in Metod - Sv. Ivan, Cankar - Sv. Jakob). Za ostali dve šoli, to je za proseški Levstik in nabrežinski Gruden je bilo tako tekmovanje pred petnajstimi dnevi v Nabrežini.

Sobotno tekmovanje bo na stadionu «1. maj» v Trstu. Kot je pri takih tekmovanjih že običaj, bodo dijaki in dijakine razdeljeni v 3

starostne skupine: letniki 1965, 1964 ter 1963 in starejši. Proga pa bo dolga glede na starostno skupino in sicer: dečki najstarejšega letnika bodo morali preteči 1400 m, mlajši vrstniki 1200 m, najmlajši pa 1000 m. Za dijakine pa bo proga dolga 800, oziroma 1200 m.

Tekmovalju bo seveda sledilo nagajevanje. Nagradjenih bo prvih 6 tekmovalcev iz vsake skupine, prve tri uvrščene šole pa bodo prejele spominske pokale.

Zbirališče bo za vse dijakine in dijakine ob 14.30 na stadionu «1. maj».

INKA

11. uri v Trstu, Ul. Montecengio), Servolana - SABA, Inter 1904 - Don Bosco, Sidertecnica - Pagnossin, Mobilcassa - Juventus.

NAJBOLJŠI STRELCI

Bor: Ražem 90, Žerjal 54, Ukmar 47, Lukša 40, Marassi 20, Fontanot 11, Parovel 10, Perco 9, Volk 8, Kneipp 2.

Polet: Vitez 124, Taučer 63, Sošić 58, Danev 53, Ferluga 20, Škabar 8, Berdon 4.

NARASČAJNIKI

Bor - Inter 1904 55:129
Breg - Ferroviano 35:89
Ricreatori - Polet n.o.
Servolana - Don Bosco n.o.

LESTVICA

Inter 1904 10, Don Bosco, Ricreatori in Ferroviano 6, Polet in Servolana 2, Bor in Breg 0.

PRIHODNJE KOLO (28. 11.)

Polet - Ferroviano (11.00 na Opčinah), Don Bosco - Inter 1904, Ricreatori - Servolana, Bor - Breg (20.30 v Trstu, Ul. Caravaggio).

NAJBOLJŠI STRELCI

Bor: Canciani 68, Kerpan 58, Pegana 48, Ražem 40, Pečar 32, Bajc 8, Lokar 7, Kalc in Štavar 2.

Breg: Barut 102, Pertot 50, Slavec 24, Meneghetti 23, Debernardi 6, Čok 4, Starec 3, Labiani in Korosec 2.

Polet: Piccini 32, Bratož 24, Hrovatin 11, Pisani 10, Taučer 4, Leniša 3, Benčina in Kovač 2.

KADETI

IZIDI 1. KOLA
Pall. Trieste - Flaminio 94:75
Ferroviano - Servolana 70:77
Kontovel - Don Bosco n.o.
Inter 1904 - Italsider 93:51
Počitek: Bor

LESTVICA

Inter 1904, Pall. Trieste in Servolana 2, Kontovel, Bor, Flaminio, Ferroviano, Don Bosco in Italsider brez točk.

PRIHODNJE KOLO (28. 11.)

Pall. Trieste - Flaminio 94:75
Ferroviano - Servolana 70:77
Kontovel - Don Bosco n.o.
Inter 1904 - Italsider 93:51
Počitek: Bor

LESTVICA

Inter 1904, Pall. Trieste in Servolana 2, Kontovel, Bor, Flaminio, Ferroviano, Don Bosco in Italsider brez točk.

PRIHODNJE KOLO (28. 11.)

Pall. Trieste - Flaminio 94:75
Ferroviano - Servolana 70:77
Kontovel - Don Bosco n.o.
Inter 1904 - Italsider 93:51
Počitek: Bor

LESTVICA

Inter 1904, Pall. Trieste in Servolana 2, Kontovel, Bor, Flaminio, Ferroviano, Don Bosco in Italsider brez točk.

PRIHODNJE KOLO (28. 11.)

Pall. Trieste - Flaminio 94:75
Ferroviano - Servolana 70:77
Kontovel - Don Bosco n.o.
Inter 1904 - Italsider 93:51
Počitek: Bor

LESTVICA

Inter 1904, Pall. Trieste in Servolana 2, Kontovel, Bor, Flaminio, Ferroviano, Don Bosco in Italsider brez točk.

PRIHODNJE KOLO (28. 11.)

Pall. Trieste - Flaminio 94:75
Ferroviano - Servolana 70:77
Kontovel - Don Bosco n.o.
Inter 1904 - Italsider 93:51
Počitek: Bor

LESTVICA

Inter 1904, Pall. Trieste in Servolana 2, Kontovel, Bor, Flaminio, Ferroviano, Don Bosco in Italsider brez točk.

PRIHODNJE KOLO (28. 11.)

Pall. Trieste - Flaminio 94:75
Ferroviano - Servolana 70:77
Kontovel - Don Bosco n.o.
Inter 1904 - Italsider 93:51
Počitek: Bor

LESTVICA

Inter 1904, Pall. Trieste in Servolana 2, Kontovel, Bor, Flaminio, Ferroviano, Don Bosco in Italsider brez točk.

PRIHODNJE KOLO (28. 11.)

Pall. Trieste - Flaminio 94:75
Ferroviano - Servolana 70:77
Kontovel - Don Bosco n.o.
Inter 1904 - Italsider 93:51
Počitek: Bor

LESTVICA

Inter 1904, Pall. Trieste in Servolana 2, Kontovel, Bor, Flaminio, Ferroviano, Don Bosco in Italsider brez točk.

PRIHODNJE KOLO (28. 11.)

Pall. Trieste - Flaminio 94:75
Ferroviano - Servolana 70:77
Kontovel - Don Bosco n.o.
Inter 1904 - Italsider 93:51
Počitek: Bor

LESTVICA

Inter 1904, Pall. Trieste in Servolana 2, Kontovel, Bor, Flaminio, Ferroviano, Don Bosco in Italsider brez točk.

Servolana - Kontovel (11.00 v Skednju), Flaminio - Inter 1904, Pall. Trieste - Don Bosco, Bor - Ferroviano (27. 11., ob 19. uri v Trstu, Ul. Caravaggio). Počitek: Italsider.

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

1. kolo (28. 11.)
Itala - Jadran (11.00 v Gradšču), Scoglietto - Servolana, Inter 1904 - CUS, CGI Milje - Barcolana, Arte - POM Tržič, Villesse - Edera.

DEČKI

SKUPINA A
1. kolo (27. 11.)
Breg - Bor A (16.30 v Dolini), Ricreatori - Don Bosco, Chiadino - Ginnastica Triestina. Počitek: Ferroviano.

SKUPINA B

1. kolo (27. 11.)
Bor B - Inter 1904 (16.00 v Trstu, Ul. Caravaggio), SABA - Kontovel (15.00 na Greti), Servolana - Polet (28. 11., ob 9.00 v Skednju). Počitek: Italsider.

SKUPINA D

1. kolo (27. 11.)
Intrepida - Dom (16.00 v Marlanu), Arte B - Pagnossin, Ardita - Arte A.

KOŠARKA

Jugoslovanska košarkarska reprezentanca je bila tudi v tretji tekmi svoje turneje po ZDA premagana. Izgubila je namreč tudi tekmo proti reprezentanci arizonske univerze z 91:90.

NOGOMET

V mednarodnem nogometnem tekmovalju

PO NEKATERIH PODATKIH NAJ BI BILO NAD 4.000 SMRTNIH ŽRTEV

Iz ure v uro bolj tragične posledice potresa, ki je prizadel Anatolijo

Nad vso prizadeto pokrajino že od srede močno sneži, kar je reševalcem preprečilo, da bi prišli v razdejane vasi - Potres porušil tudi štirinajst vasi v bližnjem Iranu

ANKARA, 25. — Posledice potresa, ki je večeraj opoldne prizadel vzhodne kraje Turčije na meji s Sovjetsko zvezo in Iranom, so še huje kot so mislili. Trenutno govorijo že o nad 4.000 smrtnih žrtev, število pa naj bi se še povečalo. Položaj je toliko bolj tragičen, ker nad prizadetim področjem močno

sneži in so reševalne akcije onemogočene.

V pokrajini Van je bilo, kot poročajo, skoraj 200 vasi popolnoma uničenih. V mestu Muradiye, največjem na tistem območju, ki je bilo skoraj popolnoma uničeno, so do sedaj izkopalj iz ruševin kakih tisoč mrtvih, v Caldiranu pa so do sedaj ugotovili 500 smrtnih žrtev. Več stolet mrtvih so izkopalj tudi v mestecu Divadin, kakih šestdeset kilometrov od iranske meje. Temperatura v mestu Muradiye, kjer je po podatkih turške seizmološke opazovalnice bil epicenter potresa, je padla na 11 stopinj pod ničlo. Reševalnim skupinam doslej ni bilo moč priti do mesta, ki jo popolnoma odrezano od sveta tako zaradi visokega snega, kot zaradi razpok, ki jih je povzročil potres. Poleg tega gre zabeležiti celo vrsto usodov. Ta turška pokrajina sodi med najbolj zaostale: večina hiš je iz posušene nega blata, sunkov pa niso združila novi nova poslopja, kot so pošta, ki je bila zgrajena iz opek in je bila tudi zavržena s tla.

Turški radio že od večeraj stalno poziva prostovoljce, naj darujejo kri, ki je v teh trenutkih nujno potrebna. Turške oblasti so organizirale letalski most iz glavnega mesta, menda pa je zaradi slabega vremena za sedaj nemogoče doseči prizadeto območje. Na poti je vse, kakor 7 tisoč soterov, ki jih je poslala organizacija »rdeči polmesec«. Priskrbeli so tudi odeje, poljske kuhinje in zdravila.

Potres pa ni prizadel samo Turčije, temveč tudi sosedne iranske in sovjetske pokrajine. V Iranu je bilo uničenih 14 vasi ob meji s Turčijo, iranska opazovalnica v Tabrizu je zabeležila ob uri potresa sunki, ki je dosegel 6,5 stopnje Richterjeve lestvice. Sunki so se nadaljevali vso noč in prebivalstva se je polastil paničen strah, tako da so prebili vso noč na prostem, kljub nizki temperaturi. V mestu Maku so se zrušile mnoge hiše, »na vsem območju pa je na iranski strani treba zabeležiti več kot 20 mrtvih. Iranski šah Pahlavi je takoj organiziral pomoč, pašajo danes teleturški dnevnik. Cim prej bodo na območje, ki ga je prizadel potres poslali dve letali s šotori, odejami, hrano in poljskimi kuhinjami.

Najbolj prizadeto pa je bilo vse, kakor turško območje pod goro Ararat. Predstavniki Evropske gospodarske skupnosti v Bruslju so stopili v stik s turškimi oblastmi ter poslali dve letali s šotori, odejami, hrano in poljskimi kuhinjami.

23. oktobra: Še vedno sunki na Kitajskem, kakor je sledil potres 8. stopnje Richterjeve lestvice na Filipinih: nad 4000 mrtvih, prav telfko pogrešanih, 175 tisoč brez strehe.

29. oktobra: Še vedno sunki na Kitajskem, kakor je sledil potres 8. stopnje Richterjeve lestvice na Filipinih: nad 4000 mrtvih, prav telfko pogrešanih, 175 tisoč brez strehe.

15. novembra: Ponovno prizadeto Pekin.

24. novembra: Potres v Turčiji: po prvih podatkih nad 4.000 mrtvih.

trpljenje prizadetega turškega ljudstva.

Italijansko zunanje ministrstvo je v zvezi s potresom v Turčiji objavilo sporočilo, v katerem pravi, da med žrtvami ni bilo italijanskih državljanov. Na prizadetem področju je namreč več gradbišč italijanskih gradbenih podjetij, ki pa baje niso utrpela škode. (f)

Potres v Dalmaciji

LJUBLJANA, 25. — Astronomsko-geofizikalna opazovalnica na Golovcu je sporočila, da so njene naprave davi ob 5.12 zabeležile močnejši potres, oddaljen 360 km od Ljubljane. Potres je imel moč 4,2 stopnje po Richterjevi lestvici, epicenter pa je bil nekeje med polotokom Pelješcem in otokoma Hvar in Brač. Čutili so ga tudi v Pločah, v Splitu pa bolj slabo. Za zdaj ni poročil o človeških žrtvah in morebitni škodi.

V Južnem Jemenu sestrelili iransko letalo

ADEN, 25. — Južnojemensko protiletalsko topništvo je danes sestrelilo iransko lovsko letalo, ki je kršilo jemenski zračni prostor. V komunikacije, ki ga je o zadevi objavila jemenska vlada, je rečeno, da je Južni Jemen že protestiral pri varnostnem svetu OZN in pri Arabski zvezi zaradi stalnih iranskih kršenj jemenskega zračnega prostora. V noti trdi jemenska vlada, da so iranska letala večkrat bombardirala jemenske vasi, poleg tega pa Iran kopiči čete in pomorske enote ob vzhodni meji Južnega Jemena.

V Omanu je nekaj močnih iranskih vojaških oddelkov, ki pomagajo tamkajšnjemu sultanu, kateremu grozi gverilci ljudske fronte za osvoboditev Omana, ki jih podpira Južni Jemen.

SPODLETELA ROPA V RIMU IN V TURINU

Mlada roparja izgubila življenje v spopadu s policijskimi agenti

Med dramatičnim zasledovanjem po rimskih ulicah je avto banditov silovito trčil v avtobus

RIM, 25. — Eden mrtvih in več lažje ranjenih so obracun srednjega oboroženega spopada med policijo in zapiranimi stražniki na eni strani ter petricio roparjev na drugi. Žrtve spopada je 28-letni Carmelo Nastasi iz Reggio Calabrie, ki pa je že več let živel v Rimu in ki je že večkrat prišel navztrč s pravico zaradi roparskih izpadov. »Banditi, bili so v petih, so prispeili pred podružnico banke »Commerciale« v U. Nicol Gallo okrog 11 ure. Eden je počakal v avtu s prijetim motorjem ostali štirje pa je se napotili proti banki. Dva sta razorožila zapiranece stražnika, ki je stal ob vhodu, druga dva pa sta medtem z orožjem v roki prisilila blagajnika, da jima je izročil denar, ki ga je hranil v blagajni.

V tem pa je posegel drugi zapirani stražnik, ki se je nekaj minut prej povzel v prvo nadstropje, kjer so upravni uradi banke. Fant, 28-letni Giovanni Velletrani je opazil, da sta bandita onemogočila kolega. Izvlekel je samokres in streljal na nepripravega, ki je okna prvega nadstropja. Eden od banditov se je agredil na tla v mlaki krvi, ostali pa so jo urno pobrisali. Med beženci ter zapiranci na stražnikoma se je vnel srdit spopad, ki pa na srečo ni zahteval drugih človeških žrtev.

Preden so se banditi preveč oddaljili, so posegli tudi agenti letkega oddelka rimske kvesture. Začel se je dolg in dramatičen lov po rimskih ulicah. Roparji, ki so s svojo »alfetto« blazno drveli po ulicah v upanju, da bodo ušli zasledovalcem, so začeli tudi streljati proti policijski izvidnici. Na križišču med ulicama Olmi in borgata Alessandrina pa je sofer izgubil oblast nad vozilom in »alfetta« je silovito trčila v avtobus prevozniskega podjetja ATAC.

Lažje ranjeni so roparji nadaljevali beg peš. Dva sta zginila v labirintu ulic, druga dva pa na padla 34-letno Erminio Finotti, ki se je s sinkotoma pravkar vračala s trga. »Umaknite se, sicer jo ubijemo,« sta zakricala bandita policistom, ki so jima bili za petami ter naperila samokres proti ženski. Nista pa se izustila grožnje, že sta dva policista planila nanju in ju skušala razorožiti. V rvanju je eden od banditov streljal in lažje ranil Finottijevo ter enega od policistov v nogo. Medtem pa so posegli še drugi agenti in nepripravega sta bila kmalu onesposobljena. Na kvesturi so ju identificirali za Filipa Terminija in Carla Vespa, stara eklientas rimske kaznilnice.

S helikopterja, ki je nadzoroval prizorišče sponada so medtem sporočili, da so opazili mlada fanta, ki sta se prikradla do zapuščene hiše v naselju Tor di Quinto. V nekaj trenutkih je policija obklobila poslopje in roparja sta se vdala. Gre za 17-letnega Carla Cicconeja in 24-letnega Franca Di Giacomia, ki sta prav tako že stara znanca policije. Oba so odvedli na kvesturo, kjer ju se zasljuščajo.

TURIN, 25. — Tudi v Turinu je bil okrog polnoce med spodletelim poskusom morda ubiti mlad bandit. Gre za »okrog 20 let starega fanta, čigar istovetnost policija zaenkrat še ni ugotovila.

Neznani ropar je z dvema pajdašema malo po poldnevu vlomili v neko draguljarne v predmestju. Vrata so bila sicer zaklenjena, toda trojica je razbila šipo in se hlano

prapravljal, da seže po dragocenem nakitu, ko je iz delavnice priletek draguljar. Možakar, čeprav prileten je s samokresom v roki pogol nepripravega v beg. Vnel se je oborožen spopad, med katerim je bil mladi bandit smrtno ranjen, njegova pajdaša pa sta jo pobrisala s »sporočjem« črne barve.

Ranjenega bandita so medtem z rešilnim avtom rdečega križa prijelj v bolnišnico, vendar so bili zdravniki zunan trudili, da bi mu rešili življenje. Kroglja, ki jo je izstrelil eden od njegovih pajdašev, mu je prebila srce in ropar je izdihnil na operacijski mizi. (vt)

Splošna stavka v Trapaniju

TRAPANI, 25. — Nad deset tisoč ljudi, je bilo danes v sprevedu, ki so ga organizirale sindikalne organizacije, da bi protestirale, ker doslej še niso bila uresničena javna dela, s katerimi bi lahko preprečili katastrofo, ki je doletela Trapani 5. novembra, ko je povodenj povzročila 16 smrtnih žrtev in pa mnogo materialne škode.

ARETIRALI SO JU V SOBOTO NA NIZOZEMSKEM

Ugrabitve letala v načrtu italijanskih teroristov?

V zameno naj bi zahtevala izpustitev na prostost nekaterih zaprtih pripadnikov NAP in BR

HAAG, 25. — Nizozemska država policija, ki tesno sodeluje z italijanskimi kolegi, ni še odkrila, kaj sta nameravala mlada Italijana, ki sta bila v soboto aretirana na nizozemskem vlaku z orožjem in razstrelivom. Domnevno terorista, 22-letni Franco Secci in 26-letni Giovanni Baba, sta imela s seboj seznam tunizijskih in sardinskih letal, ki zaradi cesar italijanski policijski funkcionarji sumijo, da sta pripravljala ugrabitve letala, da bi v zameno za potnike zahtevala osvoboditev nekaterih napistov ali rdečih brigadistov.

Kaj točnejšega o naklepih mladih teroristov in okoliščinah, ki so privlele do njune aretacije za zdaj ni bilo moč zvedeti zaradi močnejših hasških preiskovalcev. V policijskih krogih pa vsekakor osredotočajo pozornost na tri domneve: atentat, preusmeritev letala ali ugrabitve vidnega politika. Marsikdo, čeprav indicev, ki bi potrjevali hipotezo ni, povezuje prisotnost italijanskih teroristov na Nizozemskem s konferenco na vrhu članic evropske gospodarske skupnosti, ki se bo začela v ponedeljek v Haagu.

Državni pravdnik v Haagu, ki vodi preiskavo, je nadalje potrdil, da sta aretirana Sardinca imela s seboj seznam imen italijanskih prevratnikov med katerimi petih pripadnikov, kar samoznave skupine »novi partizani«, ki si lastijo očetovstvo nad umorom genovskega generalnega pravnika F. Coca. Poleg njih so bila na seznamu imena teroristov, ki so napadli neko veleposlaništvo v Rimu, čeprav zaenkrat ni točno znano, za katero veleposlaništvo gre.

Roparjevo truplo pred vhom v rimsko banko (Telefoto ANSA)

Zakon o združenem delu

(Nadaljevanje s 1. strani)

gorov — če bi pričakovali, da bo zakon o združenem delu odgovoril na vsa vprašanja in na vse situacije, na vsak konkreten primer v zakon organizaciji združenega dela, ali pa da se bodo s samim obstojem zakona spontano in samodejno spremenili sedanji odnosi. Za izvajanje zakona o združenem delu je po besedah Gligorova potrebna globoka družbena akcija ogromne samoupravne baze, vsega delegatskega sistema, Zveze komunistov, Socialistične zveze, sindikatov in vseh drugih organiziranih družbenih sil, da bi konkretizirali načela in sprejeli sedanjo prakso v skladu z dinamično družbeno stvarnostjo.

V nadaljevanju ekspozice je predsednik skupščine Kiro Gligorov dejal, da projekcija razvoja do leta 1985, srednjeročni načrt gospodarstva in družbenega razvoja ter doseženi rezultati pri stabilizaciji gospodarskih gibanj omogočajo, da bo z dosledno uresničitvijo predloženih rešitev o združevanju dela in sredstev ter o povezoivanju na podlagi ekonomskih interesov močnega učinkovito izkoristiti celo in sredstva iz znotraj razpoložljive zmogljivosti, dvigniti kvaliteto gospodarjenja na višjo raven, zmanjševati stroške proizvodnje, večati dohodek in akumulacijo ter uveljaviti stabilnejše odnose v proizvodnji in na tržišču.

Gligorov se je dotaknil tudi nekaterih vprašanj v zvezi z uresničevanjem danes sprejetega zakona. Opozoril je, da je potrebna kar največja občutljivost, ko gre za spoštovanje neodtujljive pravice delavcev, da razpolagajo z ustvarjenim dohodkom. Spoštovanje tega načela je treba zavarovati s popolno zakonsko in sodno zaščito. Pri uresničevanju zakona je treba kritično preveriti med drugim tudi sedanji sistem vrednotenja dela in poslovanja.

Zakon o združenem delu po besedah Gligorova odpira tudi nove možnosti za združevanje kmetovalcev v zadruge, in to samostojno ali v povezavi z družbenim sektorjem kmetijstva.

Kot je dejal Gligorov, je ena ključnih nalog pri uresničevanju zakona povezovanje na podlagi dohodka in udeležba v njegovem ustvarjanju, realizaciji in delitvi v skladu z deležem proizvodnje, trgovine in finančnega področja, pa tudi povezovanje celotnega gospodarstva z drugimi družbenimi dejavnostmi.

Kiro Gligorov je ob koncu govora delegatom jugoslovanske skupščine dejal, da so jugoslovanski delavci razred in delovni ljudje pod vodstvom Zveze komunistov in tovariša Tita dosegli izjemne rezultate na vseh področjih notranjega razvoja in pri krepitvi neodvisnega in neuvrščenega položaja socialistične Jugoslavije. Samoupravni razvoj je v celoti potrdil socialistično naravo jugoslovanske revolucije, zakon o združenem delu pa je novega veleposlaništva v Haagu in nekaterih vojaških objektov. Kaže pa, da so se haški agenti v tem primeru prenačili in ženska je bila že izpuščena na prostost. Preiskovalci nadalje izkjučujejo kakršno koli vez med njo in aretiranimi prevratnikoma. (vt)

MOSKVA, 25. — V Sovjetski zvezi je umrl znani letalski inženir Mihail Gurevič, ki je skupaj z Artiomom Mikojanom izdelal načrte za znana sovjetska vojaška letala »MiG«. Prvi mig so izdelali leta 1940 in je bil za takratne razmere zelo dober. Mig 3 je bil poglavitno letalsko orozje Sovjetske zveze med drugo svetovno vojno. Po vojni sta Gurevič in Mikojan izdelala celo vrsto migov na reakcijski pogon ter za svoje delo dobila številna uradna priznanja.

Intervju Edvarda Kardelja

(Nadaljevanje s 4. strani)

in Jugoslavijo, ni nikarkršnih razlogov, da meja med državama ne bi bila popolnoma odprta za pretek ljudi iz obeh držav in njihovo vzajemno sodelovanje na vseh področjih družbenega življenja. Konec koncev sta to obveznost tako Jugoslavija kot Avstrija sprejeli s podpisom na listini konference o evropski varnosti in sodelovanju v Helsinkih. A tudi ko te obveznosti ne bi sprejeli, je to očito tendenca sodobnega človeštva. V takšnih razmerah se kajpada tudi problem narodnih manjšin postavlja popolnoma drugače, predvsem pa izgublja kakršenkoli vidik o zemeljskih pretenziji. Po drugi strani pa je nujno — da bi utrlj potl ravno za tak razvoj — zagotoviti manjšini v državi, kjer živi, tak pravni položaj, da se v smislu svoje nacionalne afirmacije počuti enakopravno z večinskim narodom, zlasti pa, da se znebi strahu pred asimilacijo. V takšnih notranjih in mednarodnih razmerah bo manjšinski problem — celo nehal obstajati, manjšina pa se bo resnično spremenila v most prijateljstva in kulturnega sodelovanja med sosednjimi narodi.

VPRAŠANJE: Kako ocenjujete manjšinsko politiko v Avstriji oziroma manjšinsko politiko v Jugoslaviji?

ODGOVOR: O izhodiščih in načelih jugoslovanske manjšinske politike sem nekaj že povedal. Očitno je, da se načela, zlasti pa praksa manjšinske politike v Avstriji in Jugoslaviji bistveno ločijo. Ko bi se Avstrija ravnala po demokratičnih načelih manjšinske politike, po kakršnih se ravna Jugoslavija, potem spora glede manjšin sploh ne bi bilo. Če odmislimo vse sekundarne vidike manjšinske politike, lahko rečem, da obstojita med Jugoslavijo in Avstrijo glede manjšinske politike predvsem dve bistveni razliki.

Jugoslovanska politika je naravnana na ohranitev narodnega obstoja manjšin

Prvič — avstrijska manjšinska politika, zlasti se praksa, je naravnana pravzaprav v asimilacijo, v denacionalizacijo manjšin. Jugoslovanska manjšinska politika pa je naravnana v zaščito, v ohranitev narodnega obstoja manjšin. In drugič — avstrijska politika in praksa se zasužnjuje na trditve, da je močnejše reševati manjšinsko vprašanje samo z zagotovitvijo demokratičnih pravic državljanov oziroma z enakimi demokratičnimi pravicami vseh državljanov, ne glede na nacionalnost. Jugoslovanska nacionalna politika pa izhaja s stališča, da je treba nacionalni manjšini kot kompaktnemu etničnemu telesu in kolektivnemu subjektu zagotoviti tako nacionalno kot demokratično enakopravnost z večinskim narodom.

VPRAŠANJE: Za današnje jugoslovansko angaziranje za slavanski narodnostni skupini v Avstriji vsekakor obstaja vrsta motov. A tudi samo prebivalstvo Jugoslavije pogosto označuje kot »avci«, sestavljeno iz »manjšin«. Vendar so kljub dobrim rešitvam, kot na primer za majhne italijanske narodnosti ne skupino v Istri, še druga območja, na katerih imate tudi sami težave, na primer v Albaniji na Kosovu?

ODGOVOR: Ki omenjate Kosovo, moram reči, da težave, ki jih imate v misli, ne izvirajo iz položaja albanske manjšine v Jugoslaviji, temveč so odraz reakcionarnih političnih skupin, ki se skrivajo za nacionalizmom, deloma pa so tudi odraz še vedno nezadostne gospodarske razvitenosti Kosova. Razen tega Albanci pri nas niso manjšina, temveč enakopravna narodnost. Pravzaprav pa ima široko avtonomijo. Razlika v ustavnem položaju in pravicah med socialističnimi republikami in avtonomnima pokrajinama in v jugoslovanski federaciji dokaj majhna, tako da je albanska narodnost praktično izenačena z drugimi jugoslovanskimi narodnostmi. Na pojave reakcionarnega nacionalizma pa naltimo povod, ne le na Kosovu — tudi pri Slovencih, Hrvatih in Srbih in še pri drugih narodih in narodnostih. Toda v tem primeru gre zares za neznatne skupinice, ki delajo nacionalistične izpade iz reakcionarnih političnih motivov, ne pa zato, ker se čutijo nacionalno podprejene.

VPRAŠANJE: Obstaja tudi makedonsko vprašanje, ki ga opazovalci pogosto povezujejo z jugoslovanskim zavzemanjem za spoštovanje pravic avstrijskih manjšin. Po eni strani zavračate jezikovni popis v Avstriji, po drugi strani pa se pritožujete nad Sofijo, ker pri najnovjšem popisu prebivalstva v Bolgariji niso vprašali Makedoncev, ki tam žive, po nacionalni pripadnosti. List »Siddentsche Zeitung« je to imenoval jugoslovansko »shizofrenijo«.

ODGOVOR: To je napačna interpretacija. I v resnici sploh nismo proti nobenemu statističnemu popisu, saj ima d. tega pravico vsaka država, na svetu in tudi mi v Jugoslaviji to delamo. Vsekakor tudi v Avstriji ne oporekamo njene suverene pravice, da naredi popis. Toda naše stališče

je, da na osnovi števila pripadnikov manjšin ni mogoče določati njihovih pravic. Mi smo na primer v Istri dosledno postavili oznake v obeh jezikih tudi v tistih krajih, kjer živi le en odstotek ali še manj Italijanov. Preprosto upoštevamo prostor, na katerem manjšina živi. Zaradi tega tudi kritiziramo preštevane v Avstriji. V Bolgariji pa je položaj obrnjen. Le pred desetimi leti so v Bolgariji popisali 170.000 Makedoncev, zdaj pa trdijo, da jih sploh ni več. Poleg tega ima makedonsko vprašanje v Bolgariji še en aspekt. Bolgarija namreč navaja tezo, po kateri so tudi Makedonci, ki žive v Jugoslaviji, pravzaprav Bolgari. Zato je to vprašanje vendarle povsem drugačno od tistega na Koroskem.

VPRAŠANJE: Katere točke državne pogodbe, ki se nanašajo na vprašanja slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji, so po vaši oceni formalno in praktično neizpolnjene?

Mednarodne obveznosti Dunaja še zmeraj niso izpolnjene

ODGOVOR: Mednarodne obveznosti republike Avstrije do slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji so še zmeraj v glavnem neizpolnjene. To je dokaz nepripravljenosti Avstrije in njenega pomanjkanja dobre volje, da bi v duhu državne pogodbe in mednarodnih načel, določenih v sistemu OZN, ustvarila razmere in sprejela ustrezne ukrepe za neoviran politični, kulturni in gospodarski razvoj narodnih manjšin jugoslovanskih narodov v Avstriji v obliki in obsegu, ki bi manjšini rešila strahu pred asimilacijo. Ravno to pa je smisel državne pogodbe.

Treba je reči, da je Avstrija v svoji celotni manjšinski politiki nenehno delovala v smeri cedalje vsegačje zoževanja pravic in zaščite slovenske in hrvaške manjšine, tako tistih pravic, ki jima jih jamči državna pogodba, kot pravic v zaščiti, ki sta jih ti dve manjšini imele do sprejetja pogodbe. Na žalost ni težko dokazati, da je današnja Avstrija, ki zelo poudarja svoj demokratičen, glede pravic slovenske in hrvaške manjšine odšla daleč nazaj, v primerjavi s pravicami, ki jih je celovost avstrovskega moarhija pod Františkom Jožefom priznavala narodnostni te monarhije, torej tudi Slovencev in Hrvatov.

Takšna restriktivna manjšinska politika avstrijske vlade po drugi svetovni vojni je zanisana v vseh aktih, ki jih je sprejela avstrijska vlada v zadnjih 21 letih s področja odnosov do manjšin. Na področju odnosov do manjšin, nemore zakona o manjšinskem solstvu na Koroskem iz leta 1959 in enakega zakona za Gradiškansko iz leta 1969 je bil odpravljen obveznost dvojezičnega solanja. Tako sta se slovenska in hrvaška manjšina v Avstriji na področju solstva, ki je eno najosnovnejših vprašanj njunega obstoja, znašli v izredno težavnem položaju.

Toda solstvo ni edino področje, kjer se tako izrazito razodevata takšna avstrijska manjšinska politika. Podobno, in celo še slabše, je tudi na drugih področjih manjšinskih pravic in zaščite, ki jih je določil 7. člen državne pogodbe. Državna pogodba izrecno predvideva uporabo slovenskega ali hrvaškega jezika v pravi in sodstvu, hrvaščina in slovensčina sta poleg nemščine uradna jezika. Vendar so oba jezika zožila na položaj pomožnega jezika: na Koroskem je slovensčina omejena na tri izmed devetih sodnih okrajev, medtem ko hrvaščina glede tega sploh ni dobila pravice do obstoja.

Tretja točka 7. člena državne pogodbe izrecno predvideva dvojezične napise in krajne oznake, avstrijska vlada pa na tem področju še do danes ni ničesar storila. Poskus, da bi z nekim popojmanjkljivim zakonom postavili topografske dvojezične oznake v delu Koroske, kjer živi slovenska manjšina, so šovinistične in neofašistične skupine na Koroskem preprečile s sulo in s praviimi pogromi. Avstrijska vlada pa ne da ni intervencija, temveč je na le koncesije temu pritisku in sama umaknila zakon.

Poskus enostranske revizije državne pogodbe

Enakopravne udeležbe pripadnikov slovenske in hrvaške manjšine v kulturnih, upravnih in sodnih institucijah, ustanovah niso zagotovili, čeprav o tem izrecno govori četrta točka 7. člena državne pogodbe. Zato zvenijo zelo čudno izjave nekaterih avstrijskih osebnosti, da bodo z uresničitvijo nedavno sprejete zakona končno uresničili obveznosti iz 7. člena državne pogodbe. Zlasti čudno zvenijo zato, ker ta zakon ne more biti nikarkršna realna podlaga za izpolnitev 7. člena te pogodbe. Nasprotno, z njim poskušajo predvsem enostransko revidirati državno pogodbo, saj poudarjajo, da bo njena uresničitev odvisna od rezultatov tako imenovanega jezikovnega popisa. Ta popis ni nič drugega kot pripravljanje izgovora za neuresničevanje državne pogodbe in za nadaljnje usmerjanje v asimilacijo manjšin.

(Nadaljevanje sledi)

Angelini umika obtožbe proti kalabrijski mafiji

Javni tožilec in zastopniki prizadetih strank odločno zavrnili vse zahteve branilcev

NOVARA, 25. — Proces proti morilec Cristine Mazzotti se dejansko še ni začel, saj se obravnava omejuje zaenkrat na uvodni dvoboj med tožili in obrambo, nekateri pa so že ubrali rakovo pot in odstopajo od svojih prvotnih izjav. To je primer Giuliana Angelinija, enega od glavnih obtožencev, ki je s svojim pričevanjem preiskovalnemu sodniku vpletel v ugrabitve in umor nesrečnega dekleta kalabrijske mafije »in draghetto«, predvsem pa bossa Antonina Giacobbeja.

Sedaj je Angelini v pisma kaplana novarske kaznilnice, umaknil svojo obtožbo. Ječar Cristine Mazzotti v omenjenem pismu razrešuje duhovnika spovedniške tajnosti in ga poziva, naj sodnikom razloži, da je po krivem obtoževal Giacobbeja. Možakar trdi nadalje, da je vse, kar je povedal o mafijemskem procesu proti njemu — med sodniki naj bi bil Giacobbe — gola izmišljotina in »eskanoso« dodaja, da se ne bi hotel omejevatvati s takim grehom kot je pričevanje po krivem proti nedolžnemu človeku.

Kako, da se je Angelini kar na lepem premislil? V sodnih krogih v Novari menijo, da je ječar nesrečne Cristine ubral edino pot, ki naj mu omogoči, da odnese celo kožo. Kalabrijska »ndraghetta« naj bi mu namreč ne odpustila, da je vpletel v podli zločin njenega dokaj vplivnega pripadnika kot je Giacobbe. To domnevo naj bi potrjevala tudi dejstva, da se Angelini danes ni pojavil v sodni dvorani. »Sprico« sovražnega odnosa ostalih obtožencev do mene — je pisal predsedniku sodišča — bom raje o-

Volkovi zaklali osemdeset ovac

ISERNIA, 25. — Hud mraz, ki je te dni pritisnil na dežele srednje Italije, je prisilil krdele volkov, ki živijo v nacionalnem parku v Abruciu, da so zapustili svoja lovišča in se podali v dolino. Pri Venafrau v pokrajini Isernia so volkovi zaklali vso čredo, ki je štela 80 ovac. Ni prvič, da se volkovi spuščajo tako nizko in povzročijo dokajšnjo škodo živinorejstvu. Računajo, da so volkovi od začetka letošnjega leta zaklali približno 1.000 ovac, lov nanje je prepovedan, ker gre za zaščiteno živalsko vrsto.